

Marianne Musæus

Lærelyst

- Tilrettelegging gjennom skapende prosesser i videregående skole

Universitetet i Sørøst-Norge
Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap
Institutt for estetisk fag
Postboks 235
3603 Kongsberg

<http://www.usn.no>

© 2023 Marianne Musæus

Denne avhandlingen representerer 60 studiepoeng

Sammendrag

Denne avhandlingen handler fenomenet lærelyst gjennom skapende prosesser.

Den har vært avgrenset til min undervisningspraksis og egen kunstnerisk praksis. Jeg har sett på lærelyst hos elevene og hvordan det kan tilrettelegges for at lærelyst kan oppstå gjennom skapende prosesser.

Lærelyst er et komplekst begrep og fenomen. Før jeg startet med undersøkelsen tenkte jeg at det var et interessant fenomen å undersøke og se nærmere på i og med at min egen lærelyst i forhold til skapende prosesser er veldig ofte til stede og begrepet er hyppig representert i Opplæringslova og Læreplanene. Det har til tider vært vanskelig å få helt tak i hva fenomenet og begrepet egentlig betyr. Parallelt med og i undersøkelsen har det kommet frem ulike tolkninger, men de fleste er enige at det har noe med nysgjerrighet, engasjement og motivasjon å gjøre. Undersøkelsens gjennomføring har tatt utgangspunkt i en kvalitativ case studie, hvor 4 elever og meg selv har vært forskningsobjekter og fenomenet lærelyst har vært i fokus. Det er gjennomført observasjon av elevene i verkstedet og fokusgruppesamtale med transkribering. Elevene har arbeidet med Mixed Media teknikk, noe som var nytt for mange av elevene, og de har uttrykt at det var gøy med en ny metode. Deres verk er presentert på forsiden av avhandlingen.

Jeg har selv jobbet med papir og broderi i min egen skapende prosess, her har jeg lært meg nye teknikker og utviklet min egen kreative stemme og mange små verk. Dataene som er samlet inn gjennom de skapende prosessene, undervisningsopplegget og fokusgruppesamtalen har vært gjenstand for analyse og tolkning. Funnen i denne undersøkelsen viser at for elevene og meg selv er det 2 faktorer som særlig påvirker vår lærelyst i skapende prosesser. Det er tid og det er det sosiale arbeidsmiljøet vi omgir oss med. En antagelse og litteratur og teori jeg har lest om skapende, kreative og lærende prosesser kan sies å bekrefte dette.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	3
Innholdsfortegnelse	4
Forord	6
1 Innledning	7
1.1 Bakgrunn for valg av tema	7
1.2 Problemstillingen og dens avgrensning.....	10
2 Teoretiske fundament	12
2.1 Lærelyst.....	12
2.2 Betydningen av å lære gjennom praktisk arbeid.....	13
2.3 Sentrale komponenter i skapende prosesser og arbeid	14
2.4 Begrepsavklaringer	15
3 Metode	19
3.1 Hvorfor kvalitativ case studie er benyttet i denne undersøkelsen.	19
3.2 Hvordan metoden er brukt for å belyse skapende prosesser og arbeid	20
3.3 Utvalgskriterier og utvalg.....	20
3.4 Observasjon av undervisning, 4 informanter	21
3.5 Fokusgruppesamtaler, 4 elever	22
3.6 Analysearbeidet og koding	22
3.7 Forskningsetikk og metodesvakheter	23
4 Innsamling av data og fremgangsmåte	24
4.1 Elevenes skapende prosess og arbeid	24
4.2 Eget skapende prosess og arbeide	31
5 Presentasjon av funn	46
5.1 Presentasjon av funn i forhold til «TID»	47
5.2 Funn i forhold til det «sosiale miljø»	47
5.3 Funn i forhold til «konkrete eksempler»	48
5.4 Funn i forhold til «å gjøre» gjennom skapende prosess	49
5.5 Funn i forhold til «domene kompetanse».....	50
5.6 Funn i forhold til «kreativitet»	51
5.7 Funn i forhold til «motivasjon».....	51
6 Drøfting	53

6.1	«TID» en faktor	54
6.2	«Sosiale miljøet» som en faktor	56
6.3	«Konkrete eksempler» en faktor	57
6.4	«Å gjøre» en faktor	58
6.5	«Domenekunnskap» en faktor	59
6.6	«Kreativitet» en faktor	60
6.7	«Motivasjon» en faktor	61
6.8	Kort refleksjon - forskeren, læreren og kunstner i en og samme person	61
6.9	Avsluttende refleksjon etter drøfting.....	62
7	Oppsummering	64
	Referanser/litteraturliste	67
	Oversikt over tabeller og figurer	69
	Vedlegg.....	71

Forord

Jeg har gjennom hele livet syslet og lekt meg gjennom læring. Jeg hadde en leken far som lærte meg fysikk og geologi gjennom lek. Det ble bygget taubaner i trappen, papirbomber fylt med vann og geologhammeren var alltid med på tur, for å nevne noe. Min mor slapp oss til på kjøkkenet og ved symaskinen hvor vi fikk prøve oss frem med å lage kaker og å sy dukkeklær av stoffrester.

Denne holdningen (innstillingen/oppfatningen) av hvordan læring kan foregå har jeg hatt med meg hele veien. Gjennom praktiske oppgaver lekte og lærte vi. Skaperlyst og lærelyst har gått hånd i hånd for meg og gjør det fremdeles.

Det har vært mye hardt arbeide å ta en mastergrad ved siden av jobb. Sene kvelder og sosialt samvær med familie og venner har blitt ofret. Stor takk til min nærmeste familie (særlig de 2 jeg bor sammen med, min datter og min mann) for stor tålmodighet med meg, til å høre om prosjektet, for å ha vist omsorg for meg i både nedturer og oppturer. Og en ekstra takk til kollokvegruppen som har vært en unik støtte for meg gjennom disse 4 årene. Tusen takk til arbeidsgiver for å ha latt meg forske på egen arbeidsplass og for å ha vært fleksibel med hensyn til å ha undervisningsfri på master-samlingsdager, og takk til kollegaer som har heiet på meg. Takk til veilederne på USN.

Oslo 1.mai 2023

Marianne Musæus

1 Innledning

Dette er en undersøkelse om lærelyst i videregående skole. Utgangspunktet for min undersøkelse er innenfor mitt fagområde i skolen som er design, kunst og håndverk og med fokus på det yrkesfaglige utdanningsprogrammet frisør, blomst, interiør og eksponering (heretter kalt FBIE). Lærelyst blir i denne oppgaven belyst fra mitt ståsted som lærer i videregående skole på utdanningsprogrammet FBIE. Den er også basert på erfaringer fra mitt tidligere arbeidsliv hvor jeg har undervist i de studiespesialiserende utdanningsprogrammene Kunst, design og arkitektur (KDA) og Media og kommunikasjon (MK), samt arbeid i det private næringsliv innenfor markedsføring, merkevarebygging, design og kommunikasjon.

Som art er mennesket lærende. Faktum er at dette er et av dets mest særpregende trekk: evnen til å ta vare på erfaringer og bruke dem i framtidige sammenhenger. (Säljö & Moen, 2001, s. 13). Det at vi har denne evnen er unikt med oss, men det er ikke dermed sagt at vi har lærelyst hele tiden. I fremtiden blir det enda viktigere å lære underveis som det nå snakkes så mye om, livslang læring. Det vil si at fremtidens generasjoner må utvikle seg og tilegne seg ny kompetanse gjennom hele sin yrkes karriere. (Bergmann, 2023). Av den grunn er det viktig at skolelever lærer seg "å lære" og synes det er gøy å lære nye ting hvis de skal henge med i fremtidens krav til kompetanse fornyelse.

Oppgavens oppbygging for denne avhandlingen presenteres i kapittel 1.1 og teoretiske perspektiver beskrives i kapittel 2. I kapittel 3 beskrives metodene benyttet i undersøkelsen. Kapittel 4 beskriver gjennomføringen av de 4 elevenes skapende prosess og arbeide samt hvordan min egen skapende prosess har vært. **Funnene** som kommer frem, presenteres i kapittel 5 og drøftes i kapittel 6 med en oppsummering av avhandlingen i kapittel 7.

1.1 Bakgrunn for valg av tema

I denne masteroppgaven har jeg rettet søkelyset på fenomenet lærelyst, da dette er en viktig del av det jeg som lærer skal legge til rette for hos elevene med sterk forankring i lovverket.

Undersøkelsen knyttes opp mot formålsparagrafen i overordnet del i opplæringslova, (prinsipper for grunnopplæringen), hvor det står: «Skolen og lærebedrifta skal møte elevane og lærlingane med tillit, respekt og krav og gi dei utfordringar som fremjar¹ danning og lærelyst.¹» (Opplæringslova, 1998, §1-1)

Videre i Stortingsmelding 21 står det:

«Kunnskap er nøkkelen til fremtiden, både for hvert enkelt menneske og for samfunnet som helhet. For at barn og unge skal ha lyst til å lære, være motiverte og oppleve mestring må alle som har en rolle i utdanningssystemet være preget av lærelyst. Alle, fra den enkelte lærer til departementet og politikerne må ønske å lære noe nytt, ønske å lære av hverandre og ha rom og mulighet til å prøve, feile og få til noe.» (Meld. St. 21 (2016–2017), 2017)

Stortingsmelding 21 er videreført i Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 blir forkortet LK20 (heretter kalt LK20), gjennom denne er læreplanen for FBIE bygge på sitatene presentert over. Ordet lærelyst dukker stadig opp i LK20 og skolehverdagen blant annet i læreplanen for FBIE: etter endt opplæring i Vg1 frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (FBI01-01) – står det at “... til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver ...». (Utdanningsdirektoratet, 2020). Etter samtaler med kollegaer kommer det frem at betydningen av begrepet, for den enkelte lærer, er varierende. Men samtidig kobler mange dette begrepet med ordene nysgjerrighet og motivasjon også. Det kom frem at lærelyst oppstår ved at elevene er trygge i det sosiale, de har en nysgjerrighet for faget eller det å lære og de evner å være utholdende i en læringsprosess.

Innføringen av det nye læreplanverket LK 20 startet i skoleåret 2020/2021, samtidig som jeg begynte å undervise på det yrkesfaglige utdanningsprogrammet for frisør, blomst, interiør og eksponeringsdesign (FBIE) på en avdeling på min arbeidsplass, en videregående skole. Siden innføringen av ny læreplan er relativ ny, jobber vi på min

¹ Ordet er understreket av meg

avdeling fremdeles med hvordan vi skal forstå denne i sin helhet, samt hvordan praktisere og gjennomføre læreplanens intensjoner. Vi diskuterer begrepene og hvordan vi skal forstå disse. Utfra dette har kombinasjonen av lærelystfokuset i den nye læreplanen, det faktum at lærelyst har vært en drivende kraft for meg gjennom hele livet, samt erfaringen min med varierende lærelyst hos elevene gjennom mangeårig undervisning i videregående skole, gjort at jeg har lærelyst som tema i denne masteroppgaven.

Videre er også utgangspunktet for mitt valgte tema, begrepet lærelyst, at jeg gjennom tilknytning til forskjellige skoler og programfag har observert store variasjoner i motivasjon og gleden ved å lære hos ulike elevgrupper på de forskjellige programfagsområdene MK, KDA og FBIE.

I tillegg har hverdags erfaringen jeg har bygget opp de siste 10 årene gjennom tilknytning og undervisning på 5 ulike skoler i Oslo og Viken, hvor jeg har undervist i de kreative fagområdene MK, KDA og FBIE, gitt meg god innsikt i hvor ulik tilnærming til undervisningen det har vært ut fra blant annet elevenes forutsetninger, klassesammensetning og hvordan skolen pedagogiske plattform har påvirker den generelle lærelysten. Med dette utgangspunktet ønsket jeg å forske på hvorfor det var og er slik og hvordan jeg gjennom en bedret forståelse, kan tilrettelegge for lærelyst hos mine elever gjennom skapende prosesser.

Jeg har et ønske om å gjøre en god jobb og vet av egen erfaring at nysgjerrighet er viktig for lærelyst. Gjennom personlige erfaringer i oppveksten har jeg sett at lærelyst er viktig for å lære nye ting. Mine personlige erfaringer og minner om læringen strekker seg tilbake til så langt jeg kan huske. Jeg var nysgjerrig, er nysgjerrig og knytter min egen lærelyst til nettopp det å være utforskende, nysgjerrig, utholdende og lærevillig og ikke minst har jeg fremdeles gleden av å lære nye, gjerne praktisk ting. Min mor forteller historier fra våre mange turer i Østmarka hvor jeg ofte kom med utsagn som: «Se er ikke denne pinnen fin, så god å ta på og så ligner den på....» eller: «Å se de fine fargene i denne steinen, den vil jeg ha med hjem.» Mine foreldre bar på alle mine «skatter» og de ble tatt vare på – jeg har den dag i dag min egen lille boks med bergkrystaller som er samlet gjennom mange av disse turene. Jeg finner større glede og lyst i å lære

håndverksteknikker enn å lese og tilegne meg teoretisk kompetanse, noe som etter min mening viser sammenhengen mellom lærelyst og motivasjon for å lære/tilegne seg nye ferdigheter. Dette vil jeg utdype mer i kapittel 4 om min egen skapende prosess.

Ellers ser jeg at en bedret evne hos læreren, til å tilrettelegge for lærelyst hos elevene, eller sagt med det engelske uttrykket «make room for curiosity», vil kunne forbedre klasseromssituasjonen med større deltagelse og iver fra elevene. Jeg brenner for at elevene skal ha en bra skolehverdag, trives, og dermed lære. Anne Linder skriver i sin bok «Dette vet vi om å skape gode relasjoner i skolen» at: Elever som har en positiv relasjon til læreren, blir motivert til å yte en god arbeidsinnsats, samtidig som de vil ha bedre forutsetninger for å utvikle en god selvoppfatning i skolen. (Linder et al., 2012).

På vår skole bruker vi mye tid på relasjonsbygging ved oppstart av skoleåret. Vi jobber hardt for å gjøre elevene trygge og med det skape et godt klasse- og skolemiljø for å etablere et godt læringsmiljø. Hele første uken er en oppstarts uke med fokus på å bli kjent og å bygge gode relasjoner, og uken avsluttes med «The Edwards» en forestilling laget av elevene og for hele skolen, en fantastisk opplevelse for alle tilknyttet skolen. I sum leder disse bakenforliggende årsaker til min nysgjerrighet for elevenes lærelyst og dermed grunnlaget for tema i denne masteroppgaven der jeg ønsker å belyse:

Hvordan tilrettelegge for at lærelyst oppstår i skapende prosesser med ny teknologi og (tradisjonelle) håndverksteknikker?

1.2 Problemstillingen og dens avgrensning

Problemstillingens undersøkelse avgrenses til å gjelde innenfor videregående skole, observasjon av 4 elever og intervjuer i fokusgruppesamtale med disse, samt mine egne erfaringer gjennom skapende prosess.

I denne undersøkelsen er det brukt følgende betydning av begrepene i problemstilling presentert over:

- *Lærelyst* – lyst til å lære, iver i en lærings situasjon, gleden over å lære.

- *Skapende prosesser* – gjennomføring og utvikling av skapende prosess og arbeid utført i en praktisk oppgave
- *Ny teknologi* som datamaskin med Adobe pakken (Photoshop spesielt), iPad med tegneappen ProCreate, profesjonell storformatprinter, hjemmefotoskriver, laserkutter og Cricut maskin.
- *Tradisjonelle håndverksteknikker* som brodering, tradisjonell trykk, geletrykkplate, tegning og taktile håndfaste teknikker. Her benyttes materialene papir, garn, brodergarn og maling.
- *Tilrettelegging* – i forbindelse med alle tiltak læreren iverksetter i verkstedet i forbindelse med undervisning, alt læreren gjør i stand med hensyn til tilgjengelig verktøy og materialer samt møblering i klasserommet.

Ytterligere forklaring av begreper som er aktuelle for undersøkelsen beskrives og forklares i kapittel 2.

2 Teoretiske fundament

Dette kapittelet beskriver undersøkelsens teoretiske perspektiver. Jeg forklarer hvilke teorier jeg har tatt i betraktningen for å belyse undersøkelsens problemstilling. De teoretiske perspektivene jeg har valgt tar utgangspunkt i er individet, eleven, og hvordan individet kan utvikle kompetanse og kreativitet gjennom økt/forbedret lærelyst. Jeg tar frem teoretikere som belyser betydningen av å lære gjennom praktisk arbeid og hvilke sentrale faktorer som spiller en stor rolle for å kunne være kreativ.

Det er tatt utgangspunkt i to teoretiske fundament, Dewey og Amabile, for å belyse problemstillingen og analysere observasjonene i undersøkelsene. Begge perspektivene presenteres i mer detalj i etterfølgende kapitler. Videre beskrives hva jeg legger i noen sentrale begreper som benyttes gjennom avhandlingen.

2.1 Lærelyst

«**Lærelyst**» betyr lyst til å lære. (Lauvstad, 2023). Lærelyst er bestemt gjennom opplæringsloven at skal fremmes. (Opplæringslova, 1998, §1-1). Og at alle som arbeider i skolen skal bidra til lærelyst. I undersøkelsen er det tatt utgangspunkt i at fenomenet lærelyst er noe som kan observeres gjennom elevens reaksjoner, handlingsmønstre og utsagn ved å iaktta elevene i en skapende prosess.

Det har vært vanskelig å finne vitenskapelige referanser til definisjon av begrepet lærelyst i tilknytning begrepsbruken i opplæringslova. Bjørn Bolstad tar dette opp i en artikkel på sin blogg: «kan vurdering virkelig bidra til lærelyst» der han fremhever følgende:

I så fall er lærelyst overlappende med engasjement – eller motivasjon.

Og hvis myndighetene har tenkt det samme, lurer jeg på hvorfor de ikke har skrevet det. Underveisvurderingen skal bidra til engasjement og motivasjon.

I dette dokumentet² forklares aldri lærelyst som han skriver: «Men i dette dokumentet forklares aldri begrepet lærelyst. Ordet dukker oftest opp i dokumentet sammen med ordene trivsel og motivasjon. Betyr det at lærelyst og motivasjon er det samme?»

I denne undersøkelsen legges betydningen av lærelyst som «lysten til å lære», lyst til å tilegne seg ny og utvidet kompetanse, varige minner.

2.2 Betydningen av å lære gjennom praktisk arbeid

Det første teoretiske perspektiv tar utgangspunkt i John Deweys «learning by doing». Deweys pedagogiske ståsted er valgt for å belyse problemstillingen og for å se på funnene i undersøkelsen fra et praktisk pedagogisk perspektiv.

John Dewey var en amerikansk filosof, pedagog og psykolog som har hatt stor betydning for den pedagogiske utviklingen i USA, Europa og Asia. Han har hatt stor innflytelse for utvikling av idéer til utvikling av skolepolitikk, lærerutdanning og pedagogiske fag.

I og med at Deweys pedagogiske ståsted, hvor hans pedagogikk er individorientert med søkelys på og enkeltmenneskets utvikling og vekst, står sentralt i det moderne samfunnet ser jeg dette som relevant i forhold til den undersøkelsens problemstilling.

Deweys kjente slagord «learning by doing», som var hans karakteristiske betegnelse på elevaktivitet i all praktisk pedagogikk, er en viktig basis for problemstillingen. Jeg knytter dette til min undersøkelse om egen lærelyst gjennom estetisk skapende prosess og til min gjennomføring av elevoppgave og undervisningsopplegg hvor elevene gjennomfører en skapende prosess. Elevene hadde tid og materialer tilgjengelig, med mulighet for å prøve og feile til oppgaven ble løst tilfredsstillende. Teorien er relevant for problemstillingen fordi Dewey har fokus på at kunnskap og handling er gjensidig avhengig av hverandre som han formulerte i 1914: «Learn to know by doing, and to do by knowing». (Skagen & OsloMet, 2022). Dette kan oversettes til «Tilegne kunnskap/erfaring gjennom utførelse, og utføre gjennom kunnskap/erfaring».

² «Dette dokumentet» refererer til Stortingsmelding 21

2.3 Sentrale komponenter i skapende prosesser og arbeid

Amabiles contemporary theory – komponentteori (Therese M. Amabile, 2012)

Therese Amabiles komponentteori som består av 4 komponenter som spiller en rolle for hvor kreativ et individ/menneske kan være. Denne teorien kan bidra til et bredere perspektiv på problemstillingen ut over Deweys praktiske tilnærming.

Teresa M. Amabile (1950) er en amerikansk professor som er kjent for sin forskning på kreativitet. Hun har forsket innenfor dette området siden 1970 tallet. Kreativitet, produktivitet, innovasjon og indre arbeidsliv og den videre sammenhengen mellom følelser, oppfatninger og motivasjon hos folk, er det som opptar forskningen hennes og hvordan dette påvirker mennesker og deres prestasjoner i organisasjoner.

Amabile's komponentteorien om kreativitet består av fire komponenter som er nødvendige for at kreativitet skal oppstå. Tre komponenter er individuelle:

- kompetanse på fagområdet eller **domenekompetanse** som består av kunnskap, ekspertise, tekniske ferdigheter, intelligens og talent innenfor det bestemte domene hvor individet arbeider. Det kan for eksempel være betydningen av materialenes og teknikkens egenskaper og funksjoner i en skapende prosess.
- Det er **kreative ferdigheter** som inkluderer en kognitiv stil og personlighetens karakteristikk som bidrar til generelle ferdigheter som utholdenhet, evnen til å tenke annerledes og å være fleksibel, finne nye perspektiver på problemer, være villig til å ta risiko, være utholdende i arbeidsprosessen og ferdigheter i å komme opp med nye ideer.
- Den tredje av komponentene er **indre motivasjon**, det har med personenes egenverdi og tilnærming til oppgaven å gjøre. Motivasjon til å ta på seg og løse oppgaver og problemer fordi det er interessant og tilfredsstillende i seg selv.
- Den fjerde faktoren er utenfor det individuelle. Det er det **sosiale miljøet** hvor individet arbeider, altså omgivelser og arbeidsmiljø. I skolen er dette klassemiljø og fysiske rammer (klasserom, luftkvalitet, arbeidsplass og utstyr). Motivasjon påvirkes spesielt av disse. Flere arbeidsmiljøfaktorer som liten tid, streng kritikk av nye ideer, «status quo» som «sånn gjør vi det her», har vist at kan blokkere kreativitet. Mens støttende team (i skolen - medelever og lærere) som kan

samarbeide, oppmuntre til utforming av nye ideer og gi anerkjennelse av kreativt arbeide, samt åpenhet for å dele ideer, viser seg å være stimulerende for kreativitet.

- Komponentteorien til Amabile er i relevant for problemstillingen da den peker på komponenter som er spesifikk for eleven og det sosiale samspillet som foregår i klasserommet.

2.4 Begrepsavklaringer

Begrepsavklaring og avgrensninger som har betydning for masteroppgaven og problemstillingen beskrives i dette kapittelet. «**Å lære – læring**», definisjon; Læring er definert som en relativt varig endring i opplevelse og atferd som følge av tidligere erfaring. Læring er et viktig forskningsområde i moderne psykologi. (Svartdal, 2022). I Bokmålsordboka, Språkrådet og Universitetet i Bergen beskrives verbet å lære; å få vite, erfare og vinne, tilegne seg kunnskap om noe. (Språkrådet & Universitetet i Bergen, 2023).

Substantivet **lyst** blir i Det Norske Akademis Ordbok forklart som en tilbøyelighet; trang (i en bestemt retning); det å være opplagt til noe; det å gå med glede til noe som kan sammenlignes med eventyrlyst og leselyst for eksempel. (Det norske akademis, 2023a) Det er en følelse vi har, et begjær for noe. Denne (lykke-)følelsen vil er viktig for å se etter i undersøkelsen med elevens egen skapende prosess og min egen skapende prosess.

«**Skaperglede**» - glede over å skape noe når du gjennomfører et arbeide og lyst å fortsette prosessen. Skaperglede er det å ha lyst til å skape et produkt eller en tjeneste i et materiale eller en digital løsning som kan anvendes av en selv eller andre. Skaperglede omtales i opplæringslova i overordnet del prinsipper for opplæringen. (Utdanningsdirektoratet, u. å.)

«**Engasjement**»- betyr begeistret, grepet eller opptatt. (Nilstun, 2019)

Ulike forskere definerer engasjement på forskjellige måter, bl.a. har Ella Bjerga sett på sammenhengen mellom læreradferd og elevers engasjement med referanse til hva Skinner og kollegaer fant ut; at lærerstøtte spiller en sentral rolle for engasjement til elever i en artikkel på utdanningsforskning.no. (Bjerga, 2018). I undersøkelsen er

søkelyset på engasjement knyttet til hvordan elevene går løs på oppgaven, hvordan de gjennomfører oppgaven og hvordan mitt engasjement smitter over på elevene.

«**Utforskertrang**» – trang til å utforske noe. (Det norske akademis, 2023b). I undersøkelse blir utforskertrangen en parameter som observeres i forhold til gjennomføringen av elevoppgaven.

«**Nysgjerrighet**» er av mange oppfattet som en av de viktigste drivkreftene bak vitenskapelige funn og menneskelig utvikling. Nysgjerrighet kan sees som evolusjonsmessig adaptivt. (Svartdal, 2020)

«Psykologisk kan nysgjerrighet defineres som et ønske om å utforske, eller tilegne seg kunnskap om et fenomen/objekt eller en opplevelse. Nysgjerrighet er indre motivasjonsdrevet og knyttet til positiv affekt hos det enkelte individ. Man søker etter meningsfull kunnskap, noe som medfører en opplevelse av belønning og mestring når man får svar. Nysgjerrighet deles gjerne i to former: Informasjonssøkende atferd, kognitiv nysgjerrighet: Stimulerer til tilegnelse av ny informasjon og semantisk kunnskap. Sanselig nysgjerrighet: Stimulerer til nye opplevelser ved oppsøkende og utforskende atferd. Dette erfares gjennom lukt, smak, syn, hørsel og taktile stimuli. Forskning indikerer at nysgjerrighet fremmer individets utvikling; kognitivt, sosialt, emosjonelt og fysisk. Dette sees i hele menneskets livsløp, og angår alt fra utvikling av identitet og tilknytning til sosial kompetanse og tilfredshet.

«Omnia mirari etiam tritissima» skrev Carl von Linné – Søk underet overalt, også i det hverdagslige.»

Sitatet fremhever et viktig poeng: Nysgjerrighet er utviklingssamfunnets egentlige kapital. Økonomiske intenciver er fint. Men den egentlige kraften bak både innovasjon og vitenskap er nysgjerrighet.» (Lindholm & Lindholm, 2021, s. 11).

Nysgjerrighet vært viktig for meg i min skapende prosess og for mitt arbeide med denne undersøkelsen. I forhold til elevundersøkelsen er både min og elevenes nysgjerrighet viktig. Min nysgjerrighet for å se etter og oppdage hva jeg som lærer kan gjøre for å tilrettelegge for lærelyst gjennom skapende prosesser og nysgjerrighet i forhold til min egen skapende prosess.

«**Motivasjon**» Odd Ivar Strandkleiv har skrevet i sin håndbok for lærere;

«Motivasjon i praksis at indre motivasjon oppstår når en handling er fri fra press, fullt ut selvbestemt og kompetansegivende. I slike tilfeller er elevene oppriktig interesserte i det de holder på med og aktivitetene er tilfredsstillende i seg selv. Elever som jobber i timene fordi det er moro og interessant, og som gjør leksene fordi de liker det er indre motiverte.» (Strandkleiv, 2006) I denne undersøkelsen er motivasjon reflektert rundt Amabiles komponents teori.

«Flow» – flyt» når et menneske er helt oppslukt av en aktivitet og glemmer tid og sted kaller sosialpsykologen Mihaly Csikszentmihalyi det «Flow» (Csikszentmihalyi, 2000). Tilstanden kommer gjerne når en person er fullstendig involvert, fokusert og konsentrert. Individet opplever å være fullstendig til stede i øyeblikket, en slags tidløshet. Tilstanden kommer gjerne når personens ferdigheter og utfordringer den blir utsatt for, er i balanse. Vissheten om å lykkes med oppgaven kan oppleves for enkelte individer som en ekstase. Flow kan inntreffe i en hvilken som helst aktivitet. I boken *Beyond Boredom and Anxiety* (Csikszentmihalyi, 2000) beskriver han noen kjennetegn på en person som er i «flow»; oppmerksomhet på hva han gjør, oppmerksomheten er konsentrert rundt et begrenset felt, glemmer sitt ego, ikke bekymret for å miste kontrollen over sine handlinger og omgivelser, tenker ikke over om aktiviteten er produktiv eller om den vil gi noen ekstern belønning.

I undersøkelsen er det interessant å eventuelt gjenkjenne flow ut fra kjennetegnene som beskrevet over hos de 4 elevene mine og hos meg selv, i begge skapende prosesser.

«Kreativitet» «Kreativitet betyr skapende evne eller virksomhet, iderikdom.» (Gundersen & Universitet i Oslo, 2021). Begrepet kommer fra de latinske ordene *creare* eller *creatus* som betyr å bringe frem, skape. (Lerdahl & Finne, 2007, s. 21)

En løsning eller en person kan være kreativ, altså skapende og iderik. Begrepet kreativ er et vidt begrep som kan forståes på mange ulike måter. Det er forsket og skrevet mye om kreativitet. Blant annet har psykologen Therese Amabile forsket på sammenhengen mellom hvordan en ytre faktor, det sosiale miljø påvirker de tre indre faktorene som bør være til stede for å være kreativ, nemlig kreativ kunnskap, domenekunnskap (kunnskap om et emne/fag) og kunnskap om hva som skaper motivasjon for den enkelte.

Dr.ing Erik Lerdahl (Lerdahl & Finne, 2007, s. 22) oppsummerer at kreativitet knyttes til en prosess der man skaper noe nytt med verdi. Han uttaler, som Amabile, at for å skape

noe nytt kreves det evner innenfor et fag/område/et emne for å kunne koble sammen kunnskap på nye måter og med dette bryte med de kjente sporene/tråkkene man allerede er komfortabel med.

Kreativitet er en av de individuelle komponentene fra Amabiles komponents teori som det settes søkelys på i undersøkelsen av lærelyst i skapende prosesser.

«**Begrepet tradisjonelle håndverksteknikker**» er i denne oppgaven brukt om brodering, papir og tradisjon trykk, geletrykkplate, tegning og taktile håndfaste teknikker.

«**Brodering**» – Broderi er arbeid som utføres med nål og tråd i dekorativ hensikt. Også selve den broderte gjenstanden kalles broderi. (Storlien, 2023) I undersøkelsen er det brodert på papir.

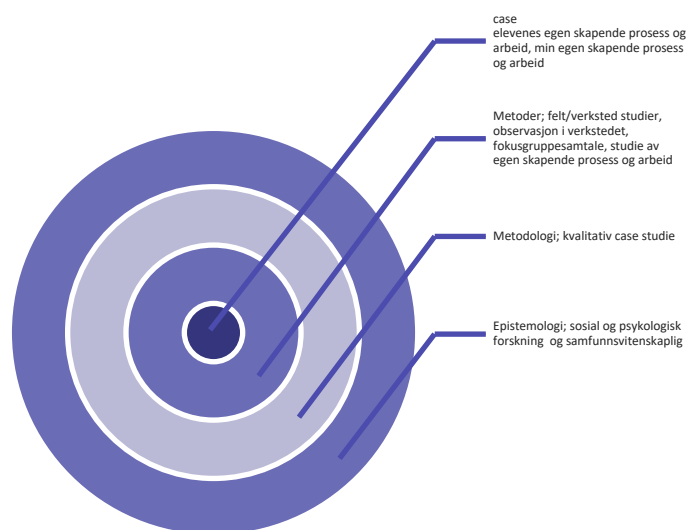
«**Ny teknologi**» I undersøkelse er dette kategorisert som datamaskin (Mac) med Photoshop, iPad med det digitale tegneprogrammet ProCreate (Procreate, 2023), profesjonell storformatprinter som skriver ut fra rull opp mot 140 cm i bredden, hjemmefotoskriver som håndterer ulike papirtyper med ulik gramvekt (tykkelse på papiret og strukturer), laserkutter som bruker laser for å skjære i materialet, og Cricut (Cricut, 2023) maskin som bruker en liten kniv for å kutte i papiret som ny teknologi.

«**Mixed Media**» – blandet media, er et begrep som brukes om kunstverk der mer enn ett medium eller materiale har blitt brukt. Eksempelvis foto eller trykk som det er malt på, men det kan også være ulike materialer satt sammen i en collage. I nyere forstand kan det omfatte et bredere spekter av nyere teknologi, som digitale arbeider der man overskrider grenser i nye kombinasjoner. I elevenes oppgave brukes begrepet om selvportrettet de skal lage i sin skapende prosess.

«**Tilgang til materialer og teknikker**» – i undersøkelsen blir materialer og teknikker eksemplifisert i utprøvinger jeg selv har arbeidet med. Materialet er blitt til en perm som viser ulike teknikker innenfor å brodere på papir for å inspirere elevene. Det har blitt til et fagdidaktisk hjelpemiddel som tilrettelegger for inspirasjon for elevene.

3 Metode

Denne undersøkelsen er gjennomført med bruk av metodikken kvalitativ case studie (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 109) som er en forskningsmetode der man studerer et «tilfelle» for å kunne utforske en hypotese. Hypotesen i denne undersøkelsen er problemstillingen presenter i slutten kapittel 1.2. «Tilfellet» er undersøkelse av 4 elevers og min egne skapende prosess. Case studiet inkluderer metodene feltstudier med observasjon, fokusgruppesamtale, og refleksjon og observasjonsstudium av egen skapende prosess. Metoden hører inn under epistemologiske tradisjonen innenfor sosial- og psykologi forskning. En grafisk fremstilling av metodikken jeg har valgt er presentert i Figur 1.

Figur 1: Model over undersøkelsens metodikk med inspirasjon fra Riis og Groth.

3.1 Hvorfor kvalitativ case studie er benyttet i denne undersøkelsen.

«Det som kjennetegner kvalitativ metode, er at det består av kommuniserende og tolkende mennesker og forskjellige institusjoner, hvorav skolen er sentral.» (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 17). Spesielle kjennetegn ved metoden er at den brukes i analyse av sosiale prosesser og sosialt samspill. Metoden innebærer analyse og tolkning basert på få enheter / observasjoner, eksempler på slike enheter kan være individer, organisasjoner og eller egenskaper ved fenomener som oppstår i sosiale samspill.

Denne undersøkelsen er begrenset til få individer, da det handler om mennesket (meg) og min egen skapende prosess og 4 elever egen skapende prosess, samt samhandling mellom elever og lærer(meg) på min arbeidsplass i videregående skole. Videre dreier det seg om hvordan jeg som kunstner uttrykker meg gjennom mine arbeider og hvordan jeg som lærer tilrettelegger for lærelyst i klasserommet gjennom skapende prosesser hvor jeg gjennom observasjon kan få bekreftet om antagelsene mine er i overensstemmelse med de faktiske forholdene i klasserommet eller ikke.

3.2 Hvordan metoden er brukt for å belyse skapende prosesser og arbeid

I undersøkelse brukes auto etnografisk metode på meg selv i min skapende prosess og arbeid, der jeg undersøker hvordan lærelyst oppleves og oppstår for meg i dette arbeidet basert på – følelser, erfaringer og refleksjoner fra arbeidet, hva trigget opplevelser av «Flow», hva kunne redusere lærelysten og gjennom hvilke grep kunne jeg øke lærelysten igjen.

For å undersøke hvordan tilrettelegge for lærelyst gjennom skapende prosesser for elevene er det brukt deltagende observasjon av et undervisningsopplegg over 20 timer. Gjennom observasjoner og notater søkte jeg, som forsker, å hente ut informasjon om hendelser og situasjoner som kan brukes for å avkrefte eller bekrefte undersøkelsens problemstilling, samt hvordan tilrettelegge for elevens lærelyst gjennom skapende prosesser.

3.3 Utvalgskriterier og utvalg

Informantene ble rekrutert fra min kontaktklasse og elevgruppe jeg har i programfaget Produktutvikling og produksjon (FBI1001), et fag med 10 timer i uken ved min arbeidsplass, en videregående skole. I klassen er det 16 elever, alle elevene fikk informasjon om prosjektet og tilbud om å være med. Det ble gitt informasjonskriv (*vedlegg nr.XX*) som alle kunne ta med hjem for å få foreldrenes samtykke til at eleven kunne delta i forskningsprosjektet. Dette er nødvendig da elevene er VG1 elever og under 18 år. Skjemaet er godkjent hos Norsk senter for forskningsdata (NSD). Av de

totalt 16 forespurte, sa 4 elever (informanter) seg villige til å bli med i forskningsprosjektet mitt.

Svakheten med et utvalg basert på egen klasse, hvor jeg har en etablert relasjon, er at dette kan påvirke måten informantene agerer i ulike situasjoner. Dette kompenseres av enklere praktisk gjennomføring, samt det er med bakgrunn i min egen undervisning og klasse jeg har reflektert over elevers lærelyst. Dette er også ut fra hverdags erfaringer i skolen over flere år med tidligere erfarte elevrelasjoner som er en viktig del av grunnlaget for undersøkelsen.

3.4 Observasjon av undervisning, 4 informanter

Innenfor kvalitativ metode ligger **deltagende observasjon** som er en betegnelse som ofte brukes synonymt med feltarbeid. Handlingsprinsippet metoden bygger på er at forskeren skal på samme tid både delta og observere. Ethiske utfordringer kan oppstå i slike situasjoner dersom forskeren blir for involvert som deltager. Da kan forskningen og observasjonen komme i bakgrunnen. Forskeren og læreren må være oppmerksom på dette og skille mellom når en er forsker og observatør og når en er lærer(deltagende). (Fangen, 2022)

I undersøkelsen gjennomførte jeg undervisningsopplegg gjennom 20 timer hvor jeg var observatør og forsker samtidig som jeg var lærer. **Deltagende observasjon** ble benyttet i klasserommet, hvor jeg vekslet mellom å være lærer og forsker. Elevene ble tildelt en oppgave, Mixed Media portrett som er beskrevet i kapittel 4.1. Jeg observerte elevene (informanter) i klasseromsituasjonen og gjorde notater underveis på gule lapper for å huske hvordan situasjonen var. Etter endt undervisningsøkt ble dette oppsummert i Microsoft word. Prinsippene for gjennomføring av deltagende observasjon er oppsummert i Figur 2: Tabell.

Figur 2: Tabell Prinsipp for deltagende observasjon

Utvalgs kriterier	Valg
Setting	1 Klasserom og egen klasse, hvor de 4 elevene er kjent og trygge.
Analyseenheter	4 Elever og deres arbeide med oppgaven, deres skapende prosess og 4 elevers verk
Hendelser	Undervisningen og observasjon av hendelsene, notater på gule lapper
Prosess	Gjennomføring av oppgave Mixed Media portrett
Fokus	Hvordan elevene kjenner på lærelyst og utvikler nye kunnskap

3.5 Fokusgruppesamtaler, 4 elever

Etter undervisningsopplegget og deltagende observasjon i klasserommet av 4 elever ble det gjennomført en fokusgruppesamtale. Samtalens formål var å få frem elevenes opplevelse av gjennomføringen av undervisningsopplegget, og om den kunne avdekke hvordan elevene (informanter) oppfattet oppgaven. Blant annet for om det kunne trekke ut informasjon om hva de legger i begrepet lærelyst ut ifra svarene som ble gitt på spørsmålene i samtalen. Det ble gjort lydopptak av samtalen. Gjennom transkripsjon fra talespråk til skriftspråk ble fokusgruppesamtalen gjengitt ordrett og gjort klar for analyse. Faktorer som ironi, kroppsspråk, stemmeleie og inkluderte tenkepauser og lyder som ehh, mmm, o.s.v. ble tatt med så godt det lot seg gjøre. Kvale og Brinkmann (Kvale et al., 2015) skriver at slike faktorer kan gå tapt i lydopptak. Informantene er anonymisert i transkripsjonen.

3.6 Analysearbeidet og koding

I analysen ble det benyttet selektiv koding på dette arbeidet. Temaene var ikke forhåndsbestemt, men gjennom analysearbeidet var det teoretiske fundament et bakteppe i analysearbeidet og temaene kom frem gjennom arbeidet med datamaterialet i analysen.

Temaene som kom frem er: «tid», «det sosiale miljøet», «konkrete eksempler», «å gjøre gjennom praktisks arbeid», «domenekunnskap», «kreativitet» og «motivasjon».

Temaene har fått hver sin farge i analysearbeidet for å markere hvor tolkningen oppstod. Det var «tid» rød, «sosialt» blå, «konkrete eksempler» orange da det tangerer domene med samme farge, «å gjøre» rosa, «domene» orange, «kreativitet» grønn og «motivasjon» grønn som tangerer kreativitet og har derfor fått samme farge.

<p>Elev 3: Man får mye sånn eller det er sånn mye ideer og det er alt kommer plutselig likom eller at det føles ut som om mye faller på plass og du vet hva du skal gjøre og du vet hvor du vil hen og ja.</p> <p>Elev 2: Man føler også sånn positiv og motiverende for sånn oppgaven du er veldig ivrig på.</p> <p>Elev 4: man føler at man kan det sånn, at man kan den ja.</p> <p>Elev 3: Det er det også hvis man føler, men kan det og eller ja visst vet, det. Latter fra alle.</p> <p>Moderator: Da er det letterer, likom, ja mmm.</p> <p>Elev 1: Plutselig kommer det mange mange ideer og og så kanskje man glemmer mye av det fordi man det blir så mye.</p> <p>Moderator: mmm Så det er også litt vanskelig å få med alt man har tenkt på.</p> <p>Moderator: mmm ååå for man blir ivrig?</p> <p>Alle: Ja, mmm.</p> <p>Moderator: At man likom bare... kjenner lærer igjen i det</p>	<p>Kreativitet Domenekunnskap</p> <p>Sosialt Domenekunnskap</p> <p>Å gjøre Å gjøre</p> <p>Domenekunnskap Kreativitet</p> <p>Å gjøre Domenekunnskap</p> <p>Å gjøre Å gjøre</p>	<p>Følelse av mestring, ting faller på plass, en indre ro oppstår?</p> <p>Elev 4 og 3: Mestring / har domenekunnskap</p> <p>Elev 1: Iderikdom når hen er i flow, slik at noen ideer blir glemt.</p>
---	---	--

Figur 3: Fargekoder i analysearbeidet.

Videre har jeg sett etter hvordan lærelyst oppstår på tvers av disse temakategoriene.

3.7 Forskningsetikk og metodesvakheter

I denne undersøkelsen handler om hvordan de 4 informantene er behandlet og anonymisert i beskrivelsene, hva slags relasjon informantene har til forskeren, dvs. meg som deres lærer, og om metodene brukt i undersøkelsen er relevante. Hele klassen ble spurt om de ville delta og informantene meldte seg frivillig til undersøkelse om lærelyst. Elevene er behandlet med respekt og er anonymisert i transkriberingen av i fokusgruppesamtalen samt i observasjonsskjemaet som er skrevet ut etter undervisningsøktene. Alt arbeid er utført med respekt for deltagerne, gode konsekvenser, rettferdighet og integritet i henhold til NSD retningslinjer.

Gyldigheten i datamaterialet og egen forskning bærer preg av at jeg til daglig arbeider i den videregående skolen. Undersøkelsen bygger på et begrenset omfang, da det er få informanter og informantene og forskeren(jeg) har en trygg og god relasjon. Gjennom min bakgrunn som lærer over mange år tar jeg med meg mitt lærer-perspektiv inn i forskningen, det kan være vanskelig å ha et distansert forskerperspektiv da jeg forsker på egen arbeidsplass og klasse og meg selv. Det er naturlig for meg at lærerrollen er mer fremtredende enn forskerrolle, særlig under deltagende observasjon og fokusgruppesamtale med de 4 elevene. Undersøkelsen sees fra 2 ulike vinkler; jeg som forsker på elevene og jeg som forsker på meg selv, kunstneren. Det å gå inn og ut av disse rollene kan være krevende. I tillegg kan utenforliggende årsaker spille en rolle for undersøkelsens gyldighet.

4 Innsamling av data og fremgangsmåte

I dette kapittelet blir det lagt frem hvordan prosessen med innsamling av data har foregått, gjennom min egen skapende prosess og elevens skapende prosess.

Prosessbeskrivelsen er tatt med for å belyse hvordan arbeidet med undersøkelsen datainnsamling har foregått. Disse prosessene handler om oss som lærende og kreative individer det er interessant å se på i forhold til fenomenet lærelyst. Undersøkelsen støtter seg til metoden kvalitativ case studie og tar utgangspunkt i teoriene som presenteres i kapittel 2. Jeg beskriver først elevenes prosess og så min egen prosess, dette for at leseren skal få innsikt i undersøkelsen gjennomføring.

4.1 Elevenes skapende prosess og arbeid

Gjennom 4 elevers skapende prosess, et undervisningsopplegg med tema selvportrett og teknikken Mixed Media (Tate, 2023), ble det i undersøkelsen sett etter tegn til hvordan lærerens tilrettelegging kunne vise tegn på lærelyst hos eleven i oppstarten av oppgaven, undervis i oppgaven og ved avslutningen av oppgaven.

Hva gjorde de 4 elevene, gangen i undervisningsopplegget

Elevene har gjennom et undervisningsopplegg arbeidet med en skapende prosess hvor sluttresultatet har blitt et verk; et portrett av seg selv i teknikken Mixed Media.

Undervisningsopplegget og gjennomføringen av oppgaven gikk over 2 uker med totalt 20 undervisningstimer. I gjennomføringen av oppgaven var det satt av nok tid til at elevene kunne teste ut ulike teknikker de var nysgjerrige på. Enkelte ganger kom det spørsmål om en teknikk fra en elev, da gjennomførte jeg en demonstrasjon av teknikken for alle som var interessert. Elevene ble introdusert til broderi som en eventuell teknikk i deres skapende prosess med Mixed Media oppgaven.

Inspirasjon til ulike teknikker hadde jeg samlet fra min skapende prosess og prøvelappene jeg hadde laget var satt i en perm som elevene kunne låne for å hente inspirasjon. Permen inneholder konkrete eksempler på utprøvinger av ulike teknikker på papir (trykk, brodering, collage osv.).

Ved oppstart og avslutning av øktene gjennomførte jeg en kort refleksjon av timene med elevene, en felles samling i 5-10 min, samt at de selv måtte skrive ned hva de skulle gjøre i neste økt.

Elevenes materialer har vært papir i ulike kvaliteter (tegnepapir, silkepapir, magasiner og aviser for utklipp), maling (akryl og akvarell), gel-plate (trykkplate i 2 str.), tråder i ulike kvaliteter og ellers det de måtte finne i skolens utstyrslagre som kunne være interessant å bruke i en Mixed Media teknikk. De hadde tilgjengelig vanlige utstyr som saks, skalpell, lim, limpistol, tape, pensler, glass til å ha skyllevann for penslene.

Elevenes verktøy har vært deres egne PCer eller Macer og programvaren de har på maskinene (Adobe Photoshop, Illustrator, InDesign m.fl.) Enkelte elever har jobbet på sin private iPad med tegneappen Procreate som de har tegnet i.

Undervisningopplegget startet med et besøk på Nasjonalmuseet, hvor elevene fulgte en audioguide fra Nasjonalmuseets samling som heter Design og kunsthåndverk. Elevene gikk i eget tempo gjennom utstillingen.

Introduksjon til oppgaven ble gitt til hele klassen i klasserommet. Den ble presentert med en PowerPoint (Vedlegg nr. XXX PDF av PPT) om hva som skulle gjøres i oppgaven, samt mye inspirasjon til Mixed Media teknikken.

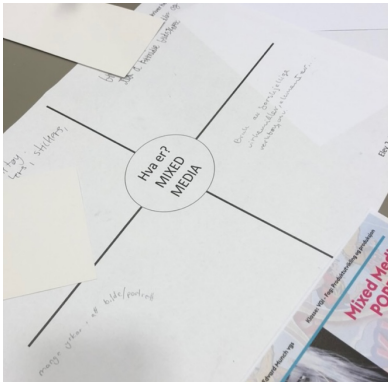

Figur 4: Forsiden av Mixed Media presentasjonen (vedlegg nr xx)

Etter elevene hadde fått oppgaven introdusert hadde de en kort dialog i 4er-gruppene om hva portrett er og kan være.

Videre fikk elevene mer inspirasjonsmaterieell presentert gjennom siste del av presentasjonen. Etter nok en inspirasjonsrunde skulle de sam-skrive (et ark med tema i midten og plass til at hver elev skriver sin begrepsforståelse på ¼ av arket) om hva de

tenkte at metoden Mixed Media er og samtale om denne teknikken.

Figur 5: Samskrivings ark fra en 4er gruppe

De fikk utdelt oppgaven fysisk da mange av elevene liker å ha oppgaven på papir. Den lå og tilgjengelig digitalt på teams.

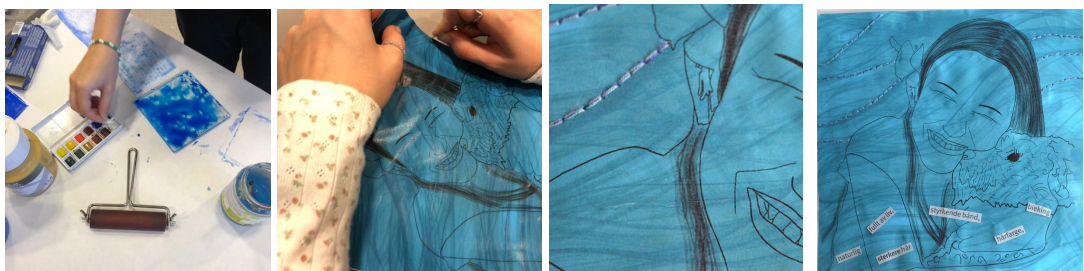
Figur 6: Oppgaven Mixed Media side1 og 2.

Elevene laget individuelle skisser og tankekart for å sette i gang ideprosessen. Oppgaven hadde noen rammer elevene måtte forholde seg til i sluttproduktet, det skulle benyttes papir format 20x20 cm, det skulle brukes flere teknikker f.eks., trykk, maling, fotomanipulering og utskrift, og evt. en teknikk for å forsterke uttrykket, f.eks. brodering med tråd. De 4 elevene jeg observert i gjennomføring av denne oppgaven laget disse verkene:

Figur 7: De 4 elevenes sluttprodukter, deres Mixed Media portretter

Elev 1 jobbet lenge med skisseprosessen og brukte tid på å bestemme hvordan hun skulle løse oppgaven. Hun lærte å tegne på iPad i programmet Procreate av elev2. Videre jobbet hun med å få frem lys og skygge i motivet (vann) ved å brodere på motivet.

Figur 8: Bilder av elev 1 i arbeid

Elev 2 jobbet med Procreate på iPad og tegnet seg selv. Hun jobbet hardt med å få til en bakgrunn ved bruk av geletrykkplate. Hun utforsket forskjellige måter å feste en utskrift av Procreate-tegningen på en kapa-plate (en slags papplate med et skumlag). Eleven var utholdende og interessert i å lære nye teknikker.

Figur 9: Bilder av elev 2 i arbeid

Elev 3 arbeidet lenge med å komme frem til en idé. Og tegnet mange skisser. Hun endte med å tegne deler av seg selv med gråblyant, montere det på en utskrift av et portrett av seg selv. Bakgrunnen hadde hun laget som en collage av tekst hentet fra et magasin hvor begrepene har en hentydning til hennes fagområde som er frisør.

Figur 10: Bilder av elev 3 sitt arbeide

Elev 4 arbeidet med mye testing og prøving og feiling av teknikker, testet stadig nye ting før hun bestemte seg for teknikkene hun ville bruke. Eleven laget et verk nesten ferdig, men så forkastet hun det og begynte helt på nytt igjen. Det hun gjorde var en collage av et bilde av seg selv i en gate i Oslo kombinert med utklipp av bokstaver fra avis, en bakgrunn av en avis og tusjstreker for å forlenge perspektivet i bildet, samt et tre i en delvis 3Dimensjonal montering helt til slutt.

Figur 11. Bilder av elev 4 sitt arbeide.

Underveis i prosessen hadde vi stopp-punkter hvor elevene måtte fortelle høyt til sin 4er gruppe hva, hvordan og hvorfor de jobbet som de gjorde. Dette for å bevisstgjøre elevene på egen prosess og valg. De ble og bedt om å gi hverandre positive tilbakemeldinger for å hjelpe hverandre videre. De ble og oppfordret til å stille spørsmål til hverandre og å spørre om ting de lurte på.

Elevene jobbet selvstendig med dialog og demonstrasjoner av teknikker når det var behov for det.

Innlevering av oppgaven var å levere et sluttprodukt; et selvportrett og montere det i utstilling. Alle VG1 elevene i faget «produktutvikling og produksjon» har jobbet med samme oppgave. Utstillingen ble flott med mange portrett hengt på veggen i hovedtrappen på avdelingen.

Figur12. Bilde av elevarbeidene for VG1 elevene.

En del av fullføring av oppgaven var at alle elevene presenterte sin prosess og ferdige verk for sin 4er gruppe med meg til stede. Elevene fortalte om sin skapende prosess om hva de hadde gjort, hvordan de hadde gjort som de hadde gjort og hvorfor.

Mine observasjoner av oppgavegjennomføring og feltnotater jeg sikret fra forskningsstudiet i klasserommet med fokus på de 4 elevene kommer frem i dette avsnittet.

Jeg observerte at de 4 elevene var stille og lyttende. Noen ble ivrige etter å dele tankene sine med oss andre. Jeg observerte at elevene var undrende og de fleste fulgte konsentrert med under presentasjonen. En god fin stemning i klasserommet. Jeg observerer at mange elever blir skrudd på når jeg viser eksempler og forklarer hvordan jeg tror kunstneren har arbeidet. Jeg observerer at disse eksemplene virker som en igangsetter for elevene. Tolker det som at elevene liker at det er mange forskjellige uttrykk og teknikker som presenteres og at det åpner opp for mange mulige løsninger i deres skapende prosess. Jeg observerer at flere elver tester ut brodering på papir og at noen liker det de holder på med. Når det gjelder tema observerer jeg smil og latter og spøk da de samtaler i 4er gruppen om hva portrett er og kan være, som kan tolkes om at elevene er i en god prosess. Observasjoner jeg gjør da de skal sam-skrive om teknikken Mixed Media er at elevene er stillere, mer ansente, mer tankefulle, ikke så «gira» og at stemningen er litt oppgitt. Videre observerer jeg at elevene etter mer info og inspirasjon blir lettere til sinns og stemningen stiger igjen. Jeg tolker det som at flere nå er interessert i å komme i gang med selve gjennomføringen av oppgaven. Da elevene satt i gang med tankekart og skisser opplevde jeg en positivitet i klasserommet. Ser at mange elever vil sitte inne i friminuttet og arbeide videre med oppgaven, og observerer iver og glede og engasjement og at de vil fortelle hva de har tenkt og høre min mening om sine ideer. En positivitet rår i klasserommet. Det forgår mye testing av brodering på papir. Både gutter og jenter tester det ut og uttrykker at de synes det er spennende å teste. Det er god driv i gruppa og de tar utfordringen med teknikken på strak arm. Jeg merker at jeg jeg synes det er gøy å være lærer med det engasjementet som observeres med en intens jobbing, elevene er oppslukte i arbeidsoppgavene og ivrige. Jeg observerer og at det er noen elever som ikke kommer videre. Jeg observerer en tidlig morgen at elevene starter økten uten instruksjon fra meg og diskuterer oppgaven og hva de jobber med, utveksler ideer og gir tips og veiledning til hverandre i programvare og apper de bruker. Observerer også at 2,5 time kan være en altfor kort økt. Elevene er kommet godt inn i arbeidet da det er på tide å rydde sammen og tolker situasjonen med ingen av oss har lyst til å avslutte. Jeg observerer at noen elever tar med private iPad for

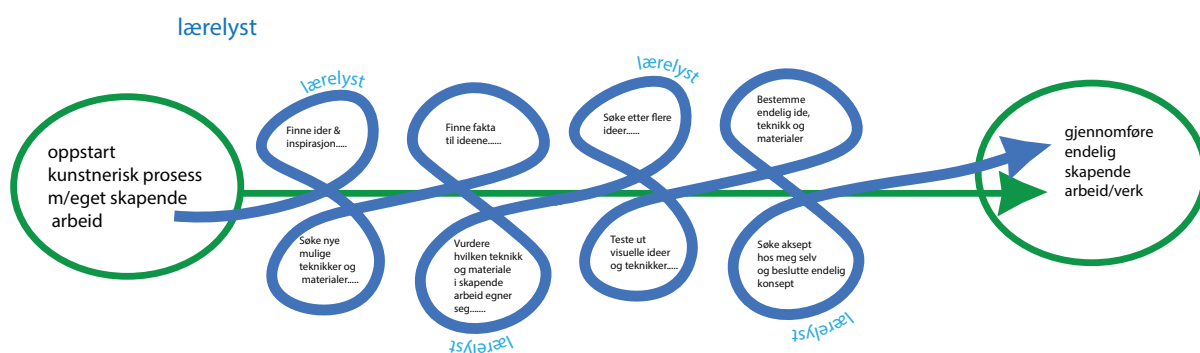
å kunne tegne i tegneappen Procreate, da skjer det at de lærer av hverandre. Jeg observerer spørsmål som dukker opp; kan jeg, er det lov å gjøre det på denne måten og vi får en god dialog på ulike teknikker og hvordan de kan anvendes.

Fokusgruppesamtalen ble gjennomført på et møterom på avdelingen i etterkant av undervisningsopplegget og observasjoner. Møterommet var gjort klart med tegneark, fargeblyanter og fine fargetusjer, for å skape en trygg og god atmosfære. Jeg hadde satt frem te og peppekaker. Elevene møtte meg utenfor klasserommet og vi gikk sammen til møterommet. Elevene satte seg tilfeldig rundt bordet og jeg introduserte de 4 elevene for hvordan fokusgruppesamtalene skulle foregå. Samtalen ville bli tatt opp lydopptak og at deres personvern ville bli ivaretatt gjennom anonymisering ved at de fikk navnene sine byttet ut med elev 1,2,3, og 4. I fokusgruppe samtalen kom det frem flere interessante ting m.h.t. oppgavegjennomføringen; ved oppstart, gjennomføring og avslutning som blir videre beskrevet i kapitlet om "funn".

Elevenes erfaringer gjennom prosessen med oppgaven var mange, de jobbet sammen, lærte av hverandre, diskuterte og mye inspirasjon ga de lyst til å gå i gang med oppgaven da de så for seg et bra sluttprodukt.

4.2 Eget skapende prosess og arbeide

Jeg benytter jeg-form i beskrivelsen av egen skapende prosess for å sette leseren inn i mitt perspektiv.

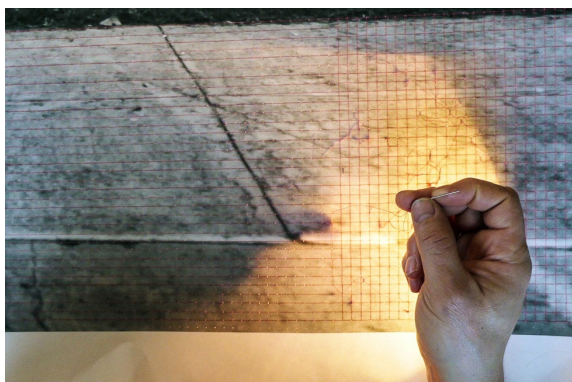

Figur 13: Modell av min egen skapende prosess som endte i noen små skapende verk, blir presentert i kapt. 4.

Hvordan har min prosess vært, og hva har den inneholdt av arbeidsprosesser beskrives under.

«Nålens øye, Samtidsbroderi» var et utstillings samarbeid med Kode i Bergen og Nasjonalmuseet, i katalogen fra denne utstillingen vises det til en ny interesse for materialer og håndverksteknikker som tar utgangspunkt i tekstiltradisjoner. Utstillingen viste aktualiteten broderiet har fått i kjølvannet av denne utviklingen. Katalogen ga meg en hel del inspirasjon. (Jortveit et al., 2014, s. 6)

Jeg har blitt inspirert av ulike kunstnere som arbeider med tekstilkunst, broderi og fotografier. **Hans Hamid Rasmussen** arbeider som bildekunstner og har hatt flere separatutstillinger. Hans minnereparasjoner som han kaller det er fotografier fra bl.a. Havanna som han har brodert tusenvis av sting på med tynn tråd, noen ganger med en farge andre ganger i gråtoner. (Elton, 2020)

Figur 14: Foto detalj, Hentet fra nettsiden til Kunstavisen. Arbeidet til © Hans Hamid Rasmussen/BONO 2023, gjengitt med tillatelse fra kunstneren selv.

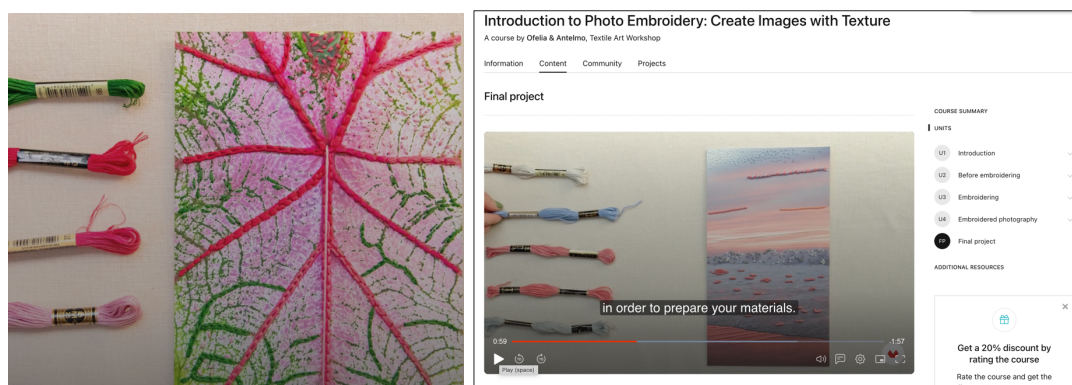
Inger Johanne Rasmussen er blant Norges mest anerkjente tekstilkunstnere. Hun er representert i Nasjonalmuseets samlinger. Jeg besøkte hennes utstilling på Hovedøya i juni 2022. Store fargerike blomsterbilder laget av filtet ull som var satt sammen til nydelige veggtepper. De snakket rett til meg, noe jeg tenker var fordi det var blomster, det var ull og det var nydelige farger som ga meg harmoni og en fin og god stemning. (KunstsallHovedøya, 2023)

Figur 15: © I.J.Rasmussens verk/BONO 2023, nærbilde av © I.J.Rasmussens verk/BONO 2023 Foto: M.Musæus

Victoria Villasana er en tekstil og gateartist fra Mexico. Hun utforsker sammenkoblinger. Gjennom sine arbeider ønsker hun å skape positiv endring gjennom historier, popkultur og vår gjenforening med naturen. Jeg ble inspirert av energien og fargene i hennes verk, og den effekten hun lager ved at trådene ikke er festet og henger ned og ut fra bildene. (Villasana, 2023)

Gabriela Martinez kom jeg over i et kurs fra det kommersielle nettkurststedet Domestika. (Martinez & Antelmo, 2022). Hun er en meksikansk kunstner som broderer på papir og utforsker en mengde teknikker, medier og materialer. Hun fotografere også.

Figur16: Skjerm bilde av siste kurs bolk (unit) som jeg har deltatt på.

Utover disse kunstnerne har jeg latt meg inspirer av objekter og verk jeg har betraktet på Nasjonalmuseet i Oslo. Jeg har besøkt museet mange ganger i det siste. Under viser jeg en bildesammensetning av noe av det jeg har blitt inspirert av derfra.

Jeg har gjennomført noen online kurs. Jeg ble kjent med kunstneren Hans Hamid Rasmussen som er nevnt over, gjennom et kurs jeg deltok på, et digitalt seminar i regi av Nasjonalmuseet under koronopandemien høsten 2021. Jeg fikk tilsendt en materialpakke med litt beskrivelser på hvordan dette skulle gjennomføres i posten.

Figur17: Materialpakken med et av verkene til © Hans H.Rasmussen/BONO 2023 og instruksjon til kurset. Foto: Marianne Musæus

Alle deltagerne satt hjemme og broderte mens kunstneren fortalte sin historie og vi hadde en spennende dialog undervis. Jeg likte metoden med å tegne med tråd, den ga meg en god følelse, en slags meditativ opplevelse hvor jeg tegnet med tråd intuitivt på det forhåndshullede papiret.

Jeg kom over et kurs på på Domestika, en digital kursplattform. Jeg valgte å kjøpe kurset med Gabriela Martinez den meksikanske kunstneren nevnt over. (Martinez & Antelmo, 2022). Det digitalt kurset jeg fulgte var inspirerende og lærerikt om teknikker for å brodere på papir og fotografier. Jeg ble presentert for mange ulike teknikker og fikk mange gode tips om komposisjon, farger og materialer. Jeg har ikke videreført nøyaktig de samme teknikkene men noe har jeg latt meg inspireres av.

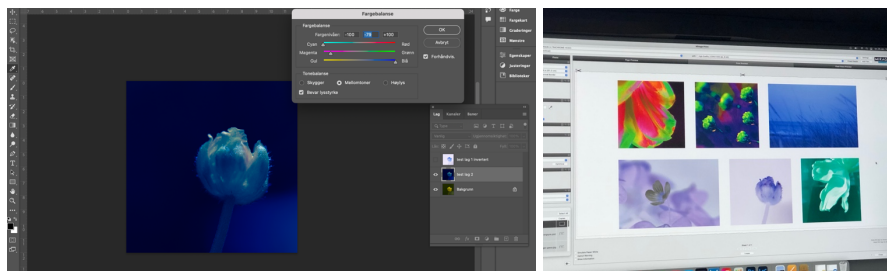
Jeg har tatt bilder, fotografert med speilreflekskamera og mobilkamera

Jeg har jobbet i en semistrukturert prosess ved at jeg har tatt fotografier i naturen samt at jeg har hentet fram tidligere natur-fotografier jeg selv har tatt. Natur-fotografiene er jobbet med gjennom en fotografisk prosess og digital bearbeiding. Fotoene er tatt med mitt Nikon N50 Speilreflekskamera og bildene er etterbehandlet og farge justert i Adobe Photoshop på min Mac. Alle fotografiene er av natur og tatt ute i naturen på solfylte dager og regnfulle dager i skogen.

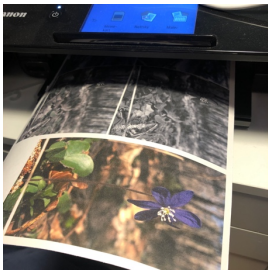
Figur 18: Utvalg av fotografier som er brukt i egen skapende prosess, blåveis, engsyre og tulipan Foto: Marianne Musæus

Jeg har farge-justert bildene i bilderedigeringsprogrammet Photoshop. Adobe Photoshop er et profesjonelt digitalt redigeringsprogram for fotografier. I dette programmet har jeg justert fargene i fotografiene mine. Eksemplene under viser fotografiene mine og skjermbilde av programmet de er fargejustert i.

Figur 19: Skjermbilde av fargejustering i Photoshop, og fargejustering i forkant av utskrift på storformat printer.

Jeg har skrevet ut bilder på hjemmekontorprinter og på profesjonell storformatprinter. Min hjemmekontorprinter Canon TS8150 fungerer godt som fotoskriver og kvaliteten er ok, men fargegjengivelsen er ikke like tilfredsstillende og perfekt som utskrifter fra en profesjonell storformatprinter. På hjemmekontor printereren har jeg skrevet ut fotografiene mine på mange ulike typer papir.

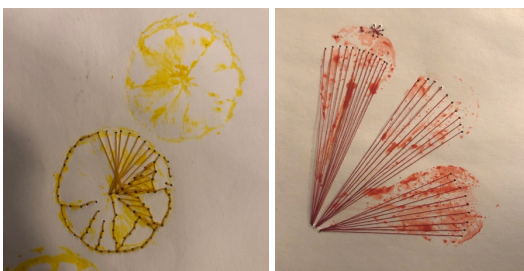
Figur 20: Utskrift på tykt tegne papir, hjemme fotoskriver

Storformatprinteren jeg fikk skrevet ut en del av mine bilder på var fargekalibrert opp mot datamaskinen. Det gjør at det du ser på dataskjermen er nesten identisk med resultatet på utskriften. Papiret det ble skrevet ut på var Awagami papir. (Factory)

Figur 21: Utskrifter på Awagami papir – profesjonell storformatprinter

Jeg har testet ut ulike trykkmetoder. Det fasinerer meg, jeg har i denne avhandlingen jobbet med flere metoder, enkel høytrykkmetode hvor snittflaten til et objekt blir satt inn med et fargepigment og trykket ned på et papir. I denne trykkprosessen benyttet jeg akvarellmaling som trykksverte.

Figur 22: Trykk med en halv sitron og et blad, trykksverten er akvarellmaling.

En annen ny trykkmetode for meg, monotypi med gel-plate ble også benyttet. I denne trykkprosessen har jeg brukt akryl maling, den er seig og tørker fort i forhold til en trykksverte man vanligvis bruker i grafiske trykkmetoder. Jeg har brukt en vanlig trykkvalse til å påføre trykksverten på gel-platen. For å få frem strukturer og mønster i trykket har jeg i trykkprosessen brukt ulike naturmaterialer som tørkede blader og

pressede blomster til å legge på gel-platen etter at platen er påført maling/farge med trykk valsen. Mine data/utprøvinger i denne delen av min undersøkelse er samlet inn over tid.

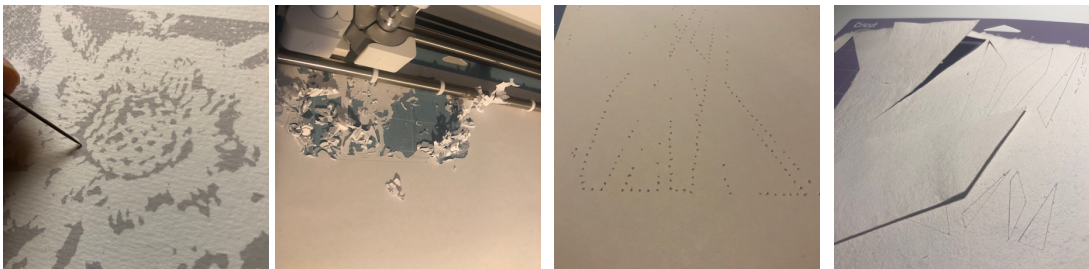
Figur 21: Bilder av testing av trykketeknikker

Jeg har testet ut ulike måter å brodere på papir. Brodering er et tradisjonshåndverks som har vært praktisert i min familie gjennom flere generasjoner. Det har gitt meg inspirasjon til å brodere på papir i denne undersøkelsen. Jeg fant frem ulike typer restegarn, brodergarn, sytråder og lignede i mange forskjellige farger. Disse er tatt vare på av min mormor, mor, tante og meg. I min egen skapende prosess har jeg brodert med ulike tråder. Jeg har forsterket det visuelle uttrykket med tråd på de farge-justerte fotografiene som er skrevet ut og de trykkene jeg har laget. Hullene er laget med ulike nåler (stoppenål i ulik tykkelse og knappenål med plastkule). Jeg har ikke fulgt opptegnede mønstre når jeg har brodert som man vanligvis gjør i tradisjonelt broderi. Broderi, og da kanskje spesielt bunadsbroderi, er å regne som tradisjonshåndverk og vanligvis på tekstil. Brodering på papir er dermed en nyere teknikk hvor kunstneren kombinerer to teknikker som ikke har vært vanlig tidligere, tekstil er her erstattet med papir.

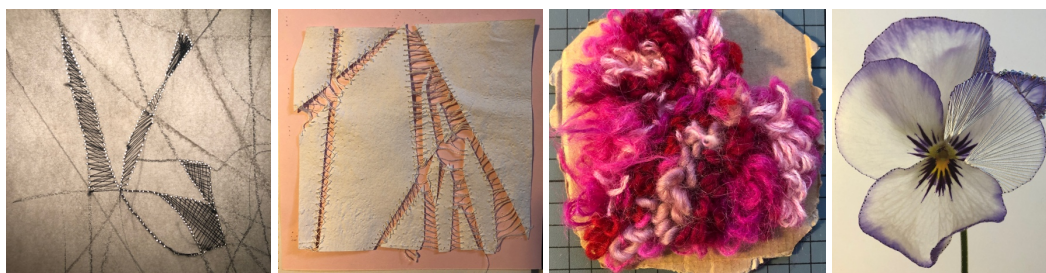
Figur 22: Bilder av utprøvinger, bearbeidet bunadsrose fra barnebunaden min, syrinblad m/tynn svart sytråd, «sitron-trykk» m/jeanstråd, drodlerier m/reste-garn.

Mine primære verktøy har vært mitt Nikon-speilreflekskamera D7000 med macrolinse og mobilkamera på min iPhone 8. Sekundære digitale verktøy har vært Adobe Photoshop og Macen min, fotoskriver jeg har hjemme og en storformat-printer vi har på jobb, og hos en samarbeidspartner i nabobygget til skolen. For å lage hull i papiret har jeg brukt knappenåler og stoppenåler i ulike tykkelser. Jeg har også testet ut bruk av laserkutter og Cricut maskin og laserkutter for å lage hull i papiret.

Figur 23: Bilder av ulike hulleteknikker, nål, Cricut et forsøk som ikke fungerte, laserkutter som fungert på rette linjer men ikke prikker tegnet i illustrator.

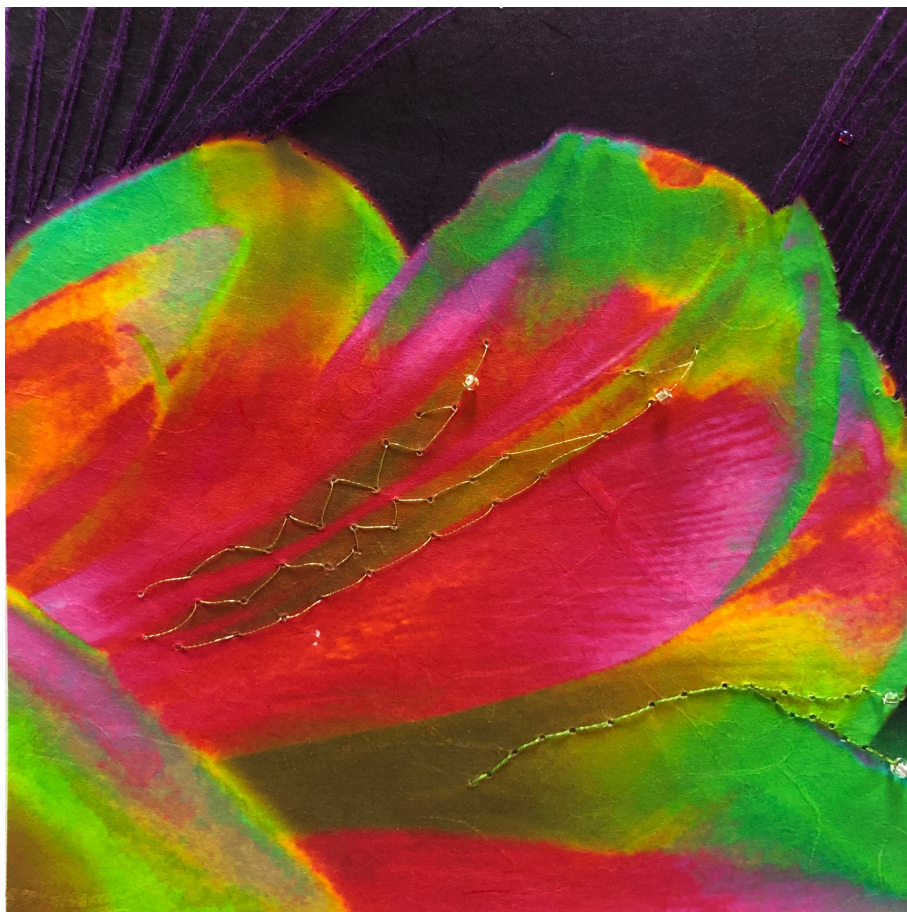
Materialer jeg har benyttet i prosessen er papir i ulike kvaliteter (tykkt tegnepapir, håndlaget akvarellpapir, Awagami papir (håndlaget rispapir fra Asia), printerblekk, maling (akryl og akvarell), tråd (brodergarn, sølv og gulltråd, ståltråd, garn, garnrester tynnt tykt, sytråd) og glassperler.

Figur 24: Bilder av ulike papir materialer, ulike teknikker. Bit av en stor kulltegning (brodert igjen mellomrommene), Laserkuttet akvarellpapir sydd sammen med brodertråd med vann oppløselig viselin, emballasje papp og reste-garn, Ikea postkort brodert med brodergarn og glassperler.

Mine erfaringer; det har vært positive erfaringer gjennom arbeidet med skapende prosess. Jeg har blitt drevet fremover både av prosessen og det å se de ferdige resultatene. Jeg observerte at jeg kunne jobbe med prosjektet både når jeg hadde planlagt det og i andre situasjoner hvor jeg bare fikk lyst til å arbeide med skapende prosess. Jeg erfarte at det ga meg en indre ro at jeg kjente at det var godt for meg å brodere på papir. Det var godt å holde på papiret og det var godt å høre lyden som oppstod da jeg sydde i papiret. Hele den skapende prosessen har vært en god opplevelse. Jeg opplevde at sluttproduktene ble tilfredsstillende og at jeg føler en viss stolthet over sluttresultatet. Viser både prosess og ferdig resultater av mine verk fortløpende. Viser og til vedlegg med flere bilder av mine utprøvinger, under taler de for seg selv.

Figur 25: Ferdige verk forskjellig papir, trykkmetode og tråder og noen med glassperler.

5 Presentasjon av funn

I følgende kapittel blir undersøkelsens datamateriale fremstilt ut ifra hvilke temakategorier som kom frem under analysearbeidet av elevenes skapende prosess og min egen skapende prosess. I analysen ble det benyttet selektiv koding på dette arbeidet. Temaene var ikke forhåndsbestemt, men gjennom analysearbeidet var det teoretiske fundament et bakteppe hele veien og temaene kom frem gjennom arbeidet med datamaterialet i analysen. Temaene som kom frem er: «tid», «det sosiale miljøet», «konkrete eksempler», «å gjøre gjennom praktisks arbeid», «domenekunnskap», «kreativitet» og «motivasjon».

Funnene ble derfor belyst gjennom disse hovedtemaene med bakteppe fra Amabiles komponents teori og Deweys teori om å lære gjennom å gjøre og gjøre ved å vite i praktisk skapende arbeid.

Gjennom analysearbeidet trådte enkelte temaer tydeligere frem enn andre f.eks. tid viste seg å være en fremtreden faktor, likeledes det sosiale arbeidsmiljøet i klassen.

Disse funnene vil kommenteres ytterligere i drøftingen.

Andre funn som f.eks. motivasjon og kreativitet, har fått samme farge i analysearbeidet da jeg tolker det slik at de tangerer hverandre, fordi disse faktorene er vanskelig å se da de ikke kommer like tydelig til uttrykk i det ytre hos eleven, som er det jeg kan observere, men kan allikevel tolkes gjennom elevens ulike reaksjonsmønster i observasjonene. Hos meg selv er det enklere å finne tegn på kreativitet og motivasjon da jeg har innsikt i hva som foregår på innsiden av meg selv og derfor lettere å oppdage om jeg var motivert eller følte meg kreativ.

Gjennom analysen av datamaterialet hvor jeg tolker når lærelyst oppstår, blir sitater fra observasjonen og fokusgruppesamtalen trukket frem. Deretter blir funnene drøftet i eget kapittel 6.

Det interessante er hvordan tilretteleggingen for lærelysten har påvirket elevens og min egne skapende prosess. Funnene som trådte frem som interessante for undersøkelsen er presenteres under.

5.1 Presentasjon av funn i forhold til «TID»

Tid viser seg å påvirke veldig mange av de andre faktorene og er derfor et vesentlig funn.

Elevene: Tid viser seg ut ifra min tolkning at er en vesentlig faktor i forhold til elevenes lærelyst. Det gjelder både tid i forhold til lengden på en oppgave (i antall dager eller uker oppgaven varer) og tid i forhold til hver enkelt deloppgave i den skapende prosessen. Tid i forhold til timingen av når individet klarer å arbeide kreativt med uttrykt skuffelse da oppgaveløsningen ble avbrutt ved timens slutt mens de hadde "flow". Tid i forhold til hvor lang tid det tar å lære seg noe nytt (som f.eks. i Mixed Media oppgaven, så ble elevene introdusert til mye nytt. Da uttalte de «at det kunne være litt stressende og tenke på at de skulle få tid til alt dette, og i tillegg kunne de ikke teknikken.») Tid til å være utholdende i «teste og prøve og feile» fasen kom også frem som en faktor som spilte en stor rolle for elevenes lærelyst.

Det er også viktig at elevene føler at de har nok tid til å prøve og feile. De uttrykker dette selv som en nyttig øvelse: Sitat fra elevene:

<p>Elev 3: ja da blir det gøy. Som gjør det litt vanskelig når det er ting man ikke får til da. For da blir det ikke, da er det ikke så ehh da har jeg ikke så lyst til å gjøre det allikevel. Hmmha Moderator: Nei?</p> <p>Elev 1: Jeg føler at jeg får mere liksom motivasjon av å ha flere oppgaver som er mindre å gjøre som er fortere enn å ha en lang oppgave fordi da blir ja bare sånn litt stressa hvis jeg ikke har så mye lærelyst til det og så utsetter jeg det også blir det bare sånn, ja.</p>	<p>Domenekunnskap Å gjøre Kreativitet Sosialt Å gjøre Kreativitet</p>
--	---

Figur 26: Skjerm bilde av transkriberingen av fokusgruppesamtalen.

Meg: I forhold til den ene komponenten til Amabile, kreativitet fant jeg gjennom analysen av min egen skapende prosess at å sette av «tilstrekkelig tid» var vesentlig for min kreative prosess og utvikling i det skapende arbeidet. Jeg observerte at tid i forhold til å ha tilstrekkelig tid over en lengre periode, var positivt for at den kreative prosessen skulle modnes og utvikle seg. Mine skapende prosesser har pågått i over 1 år.

5.2 Funn i forhold til det «sosiale miljø»

Det sosiale arbeidsmiljøet der oppgavene foregår kom frem som et funn med stor betydning både for elevene og meg.

Elevene: I forhold til den "sosiale miljø" komponenten til Amabile, fant jeg gjennom analysen at inspirasjon fra andre var viktig. Det sosiale arbeidsmiljøet og det å lære av andre kommer tydelig frem er bra for elevene. Elevene kjenner på lærelyst når de blir inspirert av andre og når de lærer av medelever. Det kommer klart frem at det sosiale samspillet i gruppa er positivt og elevene sier de liker å diskutere oppgaven og sammen finne løsninger på problemer som har oppstått ved å hjelpe hverandre videre både med løsning av praktiske problemer eksempelvis noe teknisk i et dataprogram eller rent håndverksmessige. Oppgaven så ut til å skape et åpent og godt sosialt arbeidsmiljø

Meg: I forhold til den sosiale komponenten i Amabiles komponentteori (Therese M.Amabile, 2012), fant jeg gjennom analysen at jeg gjennom erfaringsutveksling med mine kollegaer og medstudenter utviklet mitt kreative ståsted og kreative blikk. Min kreative tankegang og horisont ble utvidet gjennom disse samtalene/diskusjonene som ble gjennomført parallelt med min egen skapende prosess. Jeg opparbeidet større domenekompetanse gjennom sosial interaksjon med kollegaer og kunstnere jeg traff underveis i den skapende prosessen..

5.3 Funn i forhold til «konkrete eksempler»

Denne kategorien kom frem i analysearbeidet da det ble observert at konkrete taktile eksempler og praktisk gjennomgang av teknikker ble godt mottatt av elevene. Og fikk derfor tema «konkrete eksempler».

Figur 27: Eksempel ide perm med mine utprøvinger, en perm som var populær.

Elevene: Da elevene fikk en mengde fysiske konkrete eksempler å bli inspirert av, og konkrete teknikker demonstrert og samt nok materialer og verktøy til disposisjon, ble det tolket som elevene ble mer engasjert. Konkrete demonstrasjoner på teknikker som da jeg demonstrerte gel-plate trykk og broderingsteknikker for elevene, viste seg å inspirere elevene.

Meg: Jeg finner at mine arbeider er inspirert av digitale kurs, digitale inspirasjonsplattformer, kunst utstillinger på små gallerier, besøk på Nasjonalgalleriet hvor jeg er eksponert for mange ulike konkrete eksempler. Jeg har kjent på en tilknytning til arbeidene jeg har sett og tolker det som at jeg har blitt inspirert av disse kildene.

5.4 Funn i forhold til «å gjøre» gjennom skapende prosess

Med inspirasjon fra Deweys teori (Dewey, 2005), om å praktisk gjennomføre et arbeide som «å lære ved å gjøre og gjøre ved å vite», har datamaterialet blitt analysert etter å ha fått betegnelsen «å gjøre».

Elevene: Gjennom å gjøre gjennom skapende arbeid, har elevene erfart at ved å teste ut teknikker og materialer, så lærer de seg hvordan de kan utføre et arbeide eller teknikk og hvordan de ikke bør gjøre det, ved å prøve å teste ut, for så å finne en bedre måte å gjennomføre en oppgave på. De danner seg et eget erfaringsgrunnlag som de kan ta med seg videre i neste oppgave.

Meg: I forhold til «å gjøre» gjennom skapende arbeid, fant jeg gjennom analysen av min prosess at gjennom utprøvinger/å teste ut ulike teknikker og ulike materialer fant jeg frem til en metode jeg ønsket å bruke i min skapende prosess av «Naturfotoer forsterket med tråd, minner fra naturen.» Jeg gjorde meg erfaringer som jeg lærte av og som igjen førte til at jeg utviklet det skapende arbeidets endelige teknikk og uttrykk. Videre fant jeg at da jeg arbeidet i en prosess med prøving og feiling av teknikker og materialer var det vesentlig at ikke tiden var avgrenset, men at jeg kunne jobbe uten noen fastsatt tid. Det var viktig for meg å komme i god flyt med arbeidsprosessen og jeg fant at det var bra for meg å være alene og uforstyrret i rommet jeg arbeidet i. Da jeg var i denne flyt modusen «flow» oppdaget jeg at mine produkter utviklet seg og jeg ble trigget til å gjøre flere testinger for å videreutvikle produktet mitt.

5.5 Funn i forhold til «domene kompetanse»

Kunnskap og ekspertise, tekniske ferdigheter, intelligens og talent i det faget problemløseren jobber er vesentlig for at individet kan jobbe og være kreativ i følge Amabile. (Therese M. Amabile, 2012). Som teorien om kreativitet sier: for at noe skal være kreativ må det være en kombinasjon av noe nytt og det må være hensiktsmessig. I så måte er individet avhengig av kunnskap på fagfeltet for å være kreativ på sitt domene. (Therese M. Amabile, 2012). Domenekompetanse er viktig, og det er en kompetanse som utvikler seg gjennom ulike tilnærminger og over tid. I funnene nedenfor beskriver jeg hvordan domene kompetanse viser seg hos elevene og hos meg i våre skapende prosesser.

Elevene: I forhold til komponenten til Amabile, domenekunnskap tolket jeg gjennom analysearbeidet at enkelte av elevene blir stressa når de ikke har tilstrekkelig kompetanse på et område de forstår at oppgaven inneholder. Da øker stressnivået og de kommer ikke inn i en god flyt i oppgaveløsingen.

Elev 2: Ja fordi det er veldig deilig å se sånne gode resultater.

Elev 1: JA i hvertfall når man får prøve flere ganger før man gjør det på det faktiske prosjektet. Så jeg fikk jo et ark som jeg kunne prøve å brodere på og da var det mye enklere for lærer å faktisk velge brodering når jeg hadde mulighet til å prøve flere ganger.

Lærer: mmm, så opplevde dere andre det, med og liksom hvordan man testet ut og var det greit å jobbe på den måten?

Elev 4: Ja jeg likte det!

Elev 3: Eller jeg syntes det var bra, for da kan man se om det passer det det du prøver å frem, jeg gjør det ikke det? er det er dette noe du har lyst til å lære? Er dette ja sånn fin måte å kunne prøve ut litt forskjellige ting, se om det passet, om du likte det.

Lærer: mmm.

Elev 1: ja ja ja at man hadde muligheten til å prøve alt. Så kunne man prøve alt først, så kunne man velge det man syntes var morsomst kanskje?

Figur 28: Utdrag fra transkriberingen, teste, prøve og feile.....

Meg: I forhold til den ene komponenten til Amabile, domenekunnskap fant jeg gjennom analysen at mine erfaringer, oppbygget kompetanse og kunnskap gjennom mange år, på fotografering, bilderedigering, papir, printing, håndverksteknikker som brodering, ga meg en ro i den skapende prosessen fordi jeg ikke hadde behov for å lete etter teknikker og materialer da jeg i stor grad bygget prosessen min på tidligere erfaringer. Jeg opplevde at det er en fordel at vi som lærere kjenner til teknikkene og kan dem og anvende dem i undervisningen. I en situasjon hvor læreren har vesentlig større

domenekunnskap enn elevene kan dette være både hemmende og fremmende for nye innovative/kreative løsninger dersom man selv ikke gjør seg mottakelig for elevenes forslag.

5.6 Funn i forhold til «kreativitet»

Dette tema var naturlig å ta med i analyseprosessen da det er en av Amabiles (Therese M. Amabile, 2012) sentrale komponenter i hennes komponentteori. En kreativ person evner å se nye perspektiver, å bruke sin kunnskap i nye sammenhenger og å være utholdende i arbeidsprosessen.

Elevene: Mye inspirasjonsmaterieell sier elevene er inspirerende, samt konkrete demonstrasjoner og eksempler på teknikker og utførelser gjorde at elevene fant noe de likte og noe de kunne tenke seg å prøve. Den fysiske permen med samlingen av mine små prøvelapper med konkrete eksempler av brodering, gel-trykk, og annet, tolket jeg var veldig populær.

Meg: Funn i forhold til min egen kreativitet var at gjennom kontinuitet, jevn og trutt jobbing og prosesser som stikker ut i tid, gjerne over flere måneder, fikk kreativiteten i meg utvikle seg, og gjennom slike prosesser fant jeg at det dukket opp nye koblinger med materialer og teknikker og hvordan jeg kunne benytte dem i det skapende arbeidet. Jeg kjente på lærelyst gjennom disse prosessene.

5.7 Funn i forhold til «motivasjon»

Elevene: Gjennom funnene vises det at elevene er stort sett er engasjerte og ivrige, men iveren er større i enkelte prosesser da gjerne de kreative og skapende, mens den er lavere i de mer beskrivende delene. Disse ytre tegnene vil jeg tolke som at elevene er motiverte for oppgaven, men man må kanskje søke andre metoder for å øke lærelysten for noen aspekter rundt oppgaven.

Meg: Når det gjelder egen motivasjon finner jeg stor motivasjon med å arbeide i egen skapende prosess, Jeg jobbe med den skapende prosessen til alle døgnets tider og jeg foretrakk denne prosessen fremfor å gjøre andre nødvendige ting.

Ut ifra mine funn ser det ut til at lærelyst oppstår oftest når tilretteleggingen er best mulig, f.eks. ved at elevene får nok konkrete eksempler å bli inspirert av, får konkrete teknikker demonstrert fysisk og har mengder av ulike materialer og verktøy til disposisjon. At det er et trygt godt sosialt læringsmiljø/arbeidsmiljø og at det er tilrettelagt for utprøvinger over tid i verksted/klasserommet. Disse funnene er ikke spesielle i seg selv eller nye, men interessante allikevel, diskusjonen rundt funnen blir presentert i neste kapittel.

6 Drøfting

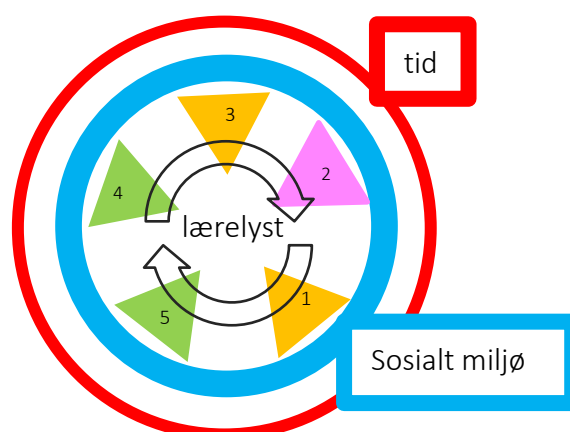
I kvalitative undersøkelser er analyse prosessen en kontinuerlig prosess som begynner allerede når datamaterialet blir innhentet og fortsetter til hen har avsluttet undersøkelsen. Funnene som trer frem gjennom denne undersøkelsen er ikke spesielle i seg selv eller nye, men interessante allikevel i forhold til min egen profesjonsutøvelse. Det er i min egen utøvende praksis jeg har forsket og det er i denne jeg vil ha nytte av funnene som har kommet frem. De mest fremtredenene funnene vil belyses videre i drøftingen.

Ut ifra analysen kommer det frem at «tid» er en fellesfaktor som påvirker læring og lærelyst i mange sammenhenger som nevnt i kapittel 5. I illustrasjonen under er det forsøkt å visualisere dette og at «det sosiale miljøet» også er en fellesfaktor. Den legges innenfor tid da den og påvirker alle de andre faktorene. Innenfor disse 2 ytterste sirklene ligger de andre faktorene, «konkrete eksempler», «å gjøre», «domenekompetanse», «Kreativitet» og «Motivasjon»:

TID

SOSIALT

1. Konkrete eksempler – trigger lærelyst
2. Å gjøre gjennom skapende prosess – trigger lærelyst
3. Domene kompetanse/kompetanse på området – trigger lærelyst
4. Kreativitet – trigger lærelyst
5. Motivasjon – trigger lærelyst

Figur 29: Egen utviklet modell, hvilke komponenter far Amabiles teori jeg tar med meg i undersøkelsen satt sammen med Deweys «learning by doing» tankegang.

6.1 «TID» en faktor

Utfra funnene er tid en fellesfaktor som ble lagt utenpå i modellen (se illustrasjon over) da den påvirker alle de andre faktorene. Under drøftes funnene som kom frem i analysen av datamaterialet. De ble tolket slik at tid påvirket den skapende prosessen hos både elevene og meg selv. Tolkningen av disse funnene blir dermed at tid alltid vil være med å prege elevens lærelyst.

Tid i forhold til elevenes skapende prosess:

Tid er en vesentlig faktor når det gjelder kreativitet i forhold til elevenes lærelyst. Tid til å tilrettelegge – tilrettelegge for at rammer er på plass for at det er nok tid til å arbeide seg gjennom en kreativ prosess uten å bli avbrutt. Tid til å utvikle domenekunnskap – tid når det gjelder å sette seg inn i fagkompetansen og lære seg nye teknikker og utvikle kompetanse og kjennskap til hvordan materialene oppfører seg. Viktig for elevene å lære nye teknikker og ha tid nok til å kjenne på mestring. Tid til å være i en skapende prosess – nok tid til at den skapende prosessen får utvikle seg og spille på lag med erfaringene som dannes underveis. Tid nok til å fordøye prosessen og ta med seg erfaringene videre og tid nok til å være utholdende i teste og feile fasen i den skapende prosessen. Øktene med prosessarbeidet må være lange nok til at det skapes ro og mulighet for å bli i den gode prosessen over tid. Hvordan legge til rette for det i en skolehverdag som er styrt av timeplan med x antall timer på timeplanen i faget, kan en jo spørre seg om. Tid til å skape sosialt arbeidsmiljø/klasse miljø – tid nok til å skape trygge rammer i verkstedet (verkstedet har utstyr på plass, materialene er på plass, det er ryddig og oversiktlig hvor materialer og utstyr finnes, det er nok materialer tilgjengelig for alle elevene).

Tid i forhold til egen skapende prosessene:

Tilrettelegge for at rammer er på plass, for at det er nok tid til å arbeide seg gjennom en prosess og ikke bli avbrutt. Domenekunnskap – tid når det gjelder å sette seg inn i fagkompetansen og lære seg nye teknikker og utvikle kompetanse og kjennskap til hvordan materialene oppfører seg. Jeg tenger også tid for å lære nye ting for å opprettholde lysten til å lære. Jeg trigges av å lære på nytt. Jeg tolker meg selv som et lærende individ. Tid når det gjelder å være i en skapende prosess – nok tid til at den skapende prosessen får utvikle seg og spille på lag med erfaringene som dannes underveis.

Tid nok til å fordøye prosessen og ta med seg erfaringene videre og tid nok til å være utholdende i teste og feile fasen i den skapende prosessen. For meg er denne prosessen mulig å holde på så lenge jeg vil, helt til jeg føler at den visuelle uttrykket er tilfredsstillende. I motsetning til eleven som har tydelige rammer på tid i forhold til elevens egen timeplan.

Sosialt arbeidsmiljø – tid nok til å skape gode rammer i verkstedet eller der jeg arbeider. Med skapende prosessen. Som blant annet og ha funnet frem utstyr og materialer slik at det ikke blir et irritasjonselement underveis i den skapende prosessen. Rammer for at min egen kreative stemme kan utvikle seg, for meg handler det ikke om å tørre å presentere arbeidet mitt, men mer å akseptere mitt eget arbeide som et tilfredsstillende visuelt uttrykk som jeg har mot nok til å vise frem.

Refleksjon rundt tid i forhold til skapende prosesser

Tid i forhold til lærelyst – jeg tolker det slik at lærelysten ikke er avhengig av tiden i seg selv, men at det er noen forutsetninger og rammer som bør være tilsted for at lærelystene skal oppstå. Rammer i forhold til tid er at individet kan kjenne at det er tilstrekkelig tid til å gå inn i en læreprosess og at det er overkommelig.

Elev 4: Jeg føler at det ble litt mye på en gang litt mye informasjon og derfor på en måte ble vi litt redde da. Fordi vi ikke helt skjønner hva vi skal gjøre fordi at det er så mange ting vi tror at vi skal gjøre. Men egentlig er det ikke det.

Elev 3: JA, ettersom man måtte liksom komme i gang med oppgaven for å skjønne at det ikke var så mye egentlig at det var litt enklere når man det bare ble liksom holdt på si når det blir forklart så må dele det opp litt sånn at man forstår alle delene men mye av det når man putter det sammen går det liksom i et det går litt sånn ehh ja så det virket litt komplisert først. Ehh men når man først fikk gått inn i idemyldring og sånn så var det litt sånn da var det ikke like komplisert.

Figur 30: Skjermdump fra transkriberingen av fokusgruppesamtalen.

Resultater undersøkelsen bidrag er i forbindelse med tid er oppdagelsen det har i forhold til flere parametere. Det er kjent at tid må til for å lære seg noe, f.eks. et instrument eller å lære seg å tegne. Tid og repetisjon for å lære seg det.

Det er jo også et generelt utsagn at man trenger 10.000 timer for å virkelig bli god i noe f.eks. idrett, musikk, etc....

6.2 «Sosiale miljøet» som en faktor

Under drøftes funnene som kom frem i analysen av datamaterialet når det gjelder det «sosiale miljøet». Det ble tolket slik at det sosiale miljøet påvirket den skapende prosessen hos både elevene og meg selv. Tolkningen av disse funnene blir dermed at det sosiale arbeidsmiljøet alltid vil være med å prege elevens og min egen lærelyst.

Det sosiale miljøet i forhold til elevenes skapende prosess:

Tilrettelegge for trygge rammer og sosial interaksjon slik at elevene tar sjansen på både å vise sine kreative evner og teste ut og utvikle sin egen kreative stemme. I tillegg til å våge og vise frem resultatene samt og være stolt av hva de har fått til. Dette kan gjennomføres på flere vis. Det er viktig å jevnlig bygge gode relasjoner mellom alle i klassen, og mellom elev og lærer – for som Anne Linder sier er det viktig med en positiv relasjon til læreren. (Linder et al., 2012, s. 4)

Utvide domene kunnskap i for eksempel ny teknologi igjennom å lære av hverandre i det sosiale samspillet. Være åpen for at elevene bidrar med nyere teknologi og bringer det inn i klassen. At det blir positivt oppfattet at noen tar med seg og viser sin kompetanse inn i klasserommet / verkstedet og deler. Det er særlig viktig i forhold til ny programvare elevene skal lære seg hvor noen elever er gode på slik programvare og kan bidra til andres opplæring som av ulike årsaker ikke behersker denne like godt. Da er det viktig at læreren er åpen for at også elever har en domenekunnskap som de kan dele med resten av klassen, at det er en positiv handling at elevene bringer med seg dette til klassen. Kreativitet – i det sosiale klassemiljøet er viktig å legge til rette for stor takhøyde og aksept i forhold til ulike ideer. Å gjøre – gjennom skapende prosess i det sosiale arbeidsmiljøet, trygge rammer og vite at klassemiljøet/klassen er der for hverandre og får å gjøre hverandre gode. «Jeg vil deg vel»-tanken vil få eleven til å tørre å prøve ut nye ideer og retninger hvis andre heier på dem. Trygge rammer for at elevene kan utvikle sin egen kreative stemme og å tørre å vise den i det kreativitet sosiale arbeidsmiljøet. Beskrivelsen av flow kan jeg tolke at har en sammenheng med komponent teorien til Amabile og den ytre faktoren det sosial miljø, at det er trygt når «flow» oppstår.

Det «sosiale miljø» i forhold til egen skapende prosess

I arbeidet med min skapende prosess jobbet jeg alene, men diskuterte underveis med kollegaer og kunstnere. Denne erfaringsdelingen er nyttige og lærerike når det gjelder å

utveksle ideer og tanker. Jeg opplevde at jeg utviklet min kreative kompetanse og evne ofte i disse interaksjonene med noen andre innenfor fagfeltet. Dette var tilfeldige møter og ikke planlagte møter, desto viktigere i det sosiale arbeidsmiljøet at slike utvekslinger kan foregå nettopp for å utvikle seg selv og muligens fagfeltet. Utfra dette forstår jeg også viktigheten av det sosiale samspillet for å hente nye erfaringer og vinklinger på problemstillinger og med det å fremme læring og lærelyst hos meg selv og kollegaer.

Refleksjon rundt det sosiale miljøet i forhold til skapende prosesser:

Sosialt miljø vurderer jeg har en stor påvirkning på hvor stor lærelyst elevene opplever. Skole- og klasse- miljøet har stor betydning for om de er trygge på skolen, ikke gruer for å gå ut i friminuttene o.l, treffe andre elever i gangen og ikke sitte i timen og grue seg til friminuttet fordi det venter et dårlig sosialt miljø utenfor klasserommet / verkstedet. Jeg har bidratt til å bekrefte at sosial interaksjon har betydning for elevens lærelyst. Dette henger sammen med mitt teoretiske fundament Amabiles komponentteori (Therese M.Amabile, 2012) – hvor hun sier at det sosiale påvirker et arbeidsmiljø hvor man jobber med kreativitet. Gjennom observasjon og tolkning av det sosiale miljøet blant elevene tenker jeg at som lærer må man fokuseres i enda større grad på det sosiale miljøet og passe på at alle har noen å være med og føler seg trygge i klassen, utover det vi allerede gjør i dag.

6.3 «Konkrete eksempler» en faktor

For temaet «konkrete eksempler» tolket jeg at den skapende prosessen hos både elevene og meg selv ble påvirket av å se, kjenne og lære teknikker av noen som viste oss dette i «real time» med praktisk gjennomføring.

«Konkrete eksempler» i forhold til elevenes skapende prosess

Taktile, konkrete eksempler på materialer – konkret demonstrasjoner av teknikker og tradisjonelle håndverksmetoder tolkes som en positiv faktor for elevene i deres skapende prosess. Jeg tolker at elevene hadde glede av å se konkrete eksempler og få demonstrert teknikker da de selv gikk ivrige i gang med å prøve og teste ut nye ting. Mange var ivrige i å teste broderi som teknikk noe som var nytt for en del av de.

Konkrete eksempler i forhold til egen skapende prosessene

Funn i forhold til «konkrete eksempler» for meg handlet om både inspirasjon og samtaler med kunstnere, kollegaer og at jeg tok med meg disse inntrykkene inn i min

egen skapende prosess hvor jeg kan bruke disse til å videreutvikle konseptene mine samt tilegne meg ny kompetanse rundt teknikker og visuelle uttrykk.

Refleksjon rundt «konkrete eksempler» i forhold til skapende prosess

Generelt gjennom drøftingen tolkes det at elevene har behov for konkrete eksempler og demonstrasjoner mens jeg vet at jeg har lenger erfaring og større domenekunnskap kanskje har noe mindre behov for dette. Det å ha tilgang til materialer og kunne kjenne, føle og ta på, og hvor det å teste ut ulike materialer ga en oss alle en erfaringskunnskap som kunne tas med videre i vår egen skapende prosessen.

6.4 «Å gjøre» en faktor

Under drøftes funnene som kom frem i analysen av datamaterialet med «å gjøre»-blikket. De ble tolket slik at det «å gjøre» påvirket den skapende prosessen hos både elevene og meg selv.

Thomas Dahl sier at kroppslig læring skjer gjennom handlingsboren kunnskap, det skjer mellom materialer, verktøy, kropp og er en kunnskapsform, slik kroppslig læring ofte kalles taus kunnskap. Kroppene vil lære gjennom sansing, deltakelse, handling, samhandling og skaping. (Dahl & Østern, 2020)

«Å gjøre» i forhold til elevenes skapende prosess

Gjennom at elevene selv opplevde det positivt å teste og prøve både teknikker og materialer tolker jeg det dit hen at dette er nyttig for elevene og når de ser denne nytten får de lærelyst gjennom prosessen. De danner seg et eget erfaringsgrunnlag som de kan ta med seg videre i neste oppgave. Jeg vurderer at denne arbeidsmetodikken gir elevene erfaringsbasert kunnskap som de kan ta med seg videre og når de forstår dette så skaper det ønske om å lære mer.

«å gjøre» i forhold til egen skapende prosessene

Gjennom erfaringer av å teste ut ulike teknikker igjen og igjen og med ulike materialer tolker jeg det at mine erfaringer ga meg ny innsikt og jeg ønsket å lære mere. Det at prosessen kunne utvikle seg og jeg kunne holde på til jeg var fornøyd var viktig for å danne meg erfaringer for det visuelle uttrykket som etter hvert oppstod. Da opplevde jeg å være i en god flyt som igjen ga meg følelsen av å ville teste ut og prøve enda flere teknikker, metoder og materialer.

Refleksjon rundt «å gjøre» i forhold til skapende prosesser

Generelt tolkes det at både elevene og jeg gjør oss gode erfaringer med å bruke god tid på å prøve nye ting, kanskje feile og så prøve igjen.

6.5 «Domenekunnskap» en faktor

Under drøftes funnene som kom frem i analysen av faktoren «domenekompetanse». Funnen ble tolket slik at det «domenekunnskap» påvirket den skapende prosessen hos både elevene og meg selv.

Domenekunnskap i forhold til elevenes skapende prosess:

Den enkelte elev opplever stress når de ikke har kompetanse på et område som de forstår at oppgaven går ut på. Det tolker jeg som at de tror de har for liten kompetanse på det de skal i gang med. Og jeg tolker at elevene synes det er vanskelig å spørre om hjelp, hvis de opplever at læreren forventer at de *kan* det de skal gjennomføre i oppgaven. Det er mulig vi som lærere legger for mye i eller har et perspektiv i dette med elevmedvirkning og metodefrihet for elevene som ikke samsvarer med hva det egentlig ligger i dette med elevmedvirkning. Hvis eleven blir stressa og de ikke kommer inn i en god flyt i oppgaveløsingen, vil det naturlig nok gå utover lærelysten.

Domenekunnskap i forhold til egen skapende prosessene

At jeg har jobbet med å tilegne meg kompetanse på å brodere på papir har gitt meg en ny innsikt i hvordan jeg kan bruke både papiret og tradisjonelle håndverkstradisjoner og teknikker i en ny kontekst jeg ikke tidligere hadde tenkt over. Og dette tolker jeg som at jeg har utvidet min domenekompetanse uten egentlig å være bevist på at jeg skal lære meg det ene eller det andre.

Refleksjon rundt «domenekunnskap» i forhold til skapende prosesser.

Generelt tolkes det at elevene har behov for lærere med god og relevant domenekunnskap og interesse for faget og teknikkene som kan brukes i faget. Dette smitter over på elevenes interesse og kan tolkes som at de får lærelyst av å ha engasjerte og kompetente lærere. Det kom frem at det er en fordel at vi som lærere kjenner til teknikkene og kan anvende dem i undervisningen. Det er grunn til å tro at det er viktig at læreren også er åpen for at elevene tar med sin kompetanse inn i klassen og får anledning til å lære bort til andre, få anerkjennelse for den domenekunnskapen de har og deler. Dette kan bidra til å gjøre læringskulturen og delings-kulturen i verkstedet mer positiv.

6.6 «Kreativitet» en faktor

Under drøftes funnene som kom frem i analysen av datamaterialet med kreativitet som tema. En kreativ person evner å se nye perspektiver, å bruke sin kunnskap i nye sammenhenger og å være utholdende i arbeidsprosessen. (Therese M. Amabile, 2012) Funnene ble tolket slik at det «Kreativitet» påvirket den skapende prosessen hos både elevene og meg selv. Det kreative er en indre faktor som er vanskelig å få øye på, men tolkningen av handlinger og observasjon av hva elevene gjennomfører og deres sluttprodukt kan tolkes å være kreativt. Det er ifølge Brynjar Olafsson vanskelig å vurdere elevens kreativitet. Han sier i sin doktorgradsavhandling:

Videre undersøkelser i delstudie III viser at lærerne mente at kreativitet har mange aspekter, og at det derfor er vanskelig å se hva som skal vurderes, og hvordan.

(Olafsson, 2022, s. 69)

«Kreativitet» i forhold til elevenes skapende prosess

Å se etter funn angående kreativitet var krevende da dette er en prosess som foregår på innsiden av individet. I analysen av funnen ser det ut til at elevene liker å få mye inspirasjonsmateriale og at det både skremmende og veldig inspirerende med mye informasjon. Jeg tolker det slik at elevene liker å få inspirasjonsmaterialet fordi det trigger kreativiteten deres. Det samme gjaldt taktile konkrete eksempler på materialer – konkret demonstrasjoner av teknikker og tradisjonelle håndverksmetoder. Generelt tolkes det at elevene har behov for å få god innsikt i både teknikker og materialer før de kan kjenne på lærelyst. Jeg forstår det slik at også Deweys uttrykk «lære ved å gjøre, gjøre ved å vite» er treffende i denne sammenhengen.

«Kreativitet» i forhold til egen skapende prosessene

At jeg har jobbet med inspirasjon fra kunstnere har hatt stor betydning for min kreative utvikling i denne skapende prosessen. Jeg tolker at jeg arbeider godt med kreative prosesser da jeg finner god inspirasjon som er nærliggende i forhold til det jeg har tanker om å gjøre.

Refleksjon rundt «Kreativitet» i forhold til skapende prosess

Å øve på kreativitet sammen og gjøre hverandre gode på kreative teknikker og ideutvikling det er bra for elevene og min egen lærelyst. Elevene trenger for fremtiden innovasjonskompetanse – dette krever at individet øver opp “kreativitetsmuskelen” og evner å lære seg å se ting på nye måter.

6.7 «Motivasjon» en faktor

Faktoren «motivasjon» er diskutert ut ifra funn som kan tolkes som om eleven er motivert, fordi motivasjon er en indre reaksjon som kan tolkes gjennom individets handlingsmønster og anta ut ifra disse at hen er motivert. I og med at motivasjon er en indre faktor i individet er dette noe som er krevende å oppdage direkte i funnene da den ikke alltid er synlig gjennom handling og verbale uttrykk og dermed vanskelig å identifisere for observatøren.

«Motivasjon» i forhold til elevenes skapende prosess

Som Odd Ivar Strandkleiv sier er at i praksis oppstår indre motivasjon når en handling er fullt ut selvbestemt, fri fra press og kompetansegivende. (Strandkleiv, 2006). Jeg tolker da at «Indre Motivasjon» hos elevene kan sees gjennom konsentrasjon, progresjon, sluttresultat og positive kommentarer – f.eks. dersom de synes det var gøy å holde på og avsatt tid ble for kort kan dette tyde på høy «indre motivasjon».

«Motivasjon» i forhold til egen skapende prosessene

Gjennom den skapende prosessen min har jeg ikke noe entydig funn i forhold til egen motivasjon. Jeg har reflektert over om det er det ferdige produktet som er motiverende eller selve prosessen. Jeg tolker det at det er det å gjøre, prøve og feile og finne nye teknikker og materialer som bidrar til mye av motivasjonen min og at det med dette er utvikling, progresjon og læring jeg blir motivert av. Dette gjelder nok i særlig grad for kunstnerisk skapende prosesser da jeg ofte ikke vet hva sluttresultatet skal bli.

Refleksjon rundt «Motivasjon» i forhold til skapende prosesser

Generelt gjennom drøftingen av motivasjon tolkes det at elevene har motivasjon, men den kan være vrien å få taket på når ytringene, handlingene og uttrykkene ikke trer tydelig frem. Min egen motivasjon derimot kan jeg få tak på da den kommer innenifra i meg selv. Hoved drivkraften kommer gjennom mine skapende prosessen – den praktiske gjennomføringen.

6.8 Kort refleksjon - forskeren, læreren og kunstner i en og samme person

Et generelt funn jeg ønsker å trekke frem er den vanskelige rollefordelingen gjennom undersøkelsen. Som jeg tidligere har kommentert i kapittelet om observasjon av

undervisningsopplegget, har det vært en vrien øvelse å være forsker og lærer og kunstner på samme tid. Det å være bevist hvilken rolle man skal inneha i de ulike situasjonene har vært viktig for å få frem de ulike aspektene i analysen. Jeg fant at mine egne skapende arbeider har vært til inspirasjon for mine elever, også utover de 4 elevene som deltok i undersøkelsen. Det har også handlet om å forsøke å legge til side min egen forforståelse slik at jeg kunne møte forskningsfeltet på en mest mulig objektiv måte. Å legge til side min egen subjektivitet har falt vanskelig for meg, da jeg gjennom hele denne undersøkelsen har kjent at min egen fagforståelse har ligget i bakhodet. Dette skriver May Britt Postholm også om i sin bok «Kvalitativ Metode». (Postholm, 2010, s. 127-128)

6.9 Avsluttende refleksjon etter drøfting

Gjennom refleksjon av funn og drøfting, mener jeg det kommer frem at funnene er relevante i forhold til den faktiske skolehverdagen. Dog ikke generaliserbare da undersøkelsen ikke kan repeteres på en helt identisk måte og utvalget er for lite til å ha statistisk validitet. Funnene har i stor grad bekreftet antagelsene jeg hadde før jeg gjennomførte undersøkelsen. Det jeg har observert bringer nødvendigvis ikke inn nye aspekter ved undervisningspraksisen i videregående skole, men viser hvordan læreren kan bedre tilrettelegge for at lærelyst skal oppstå. Funnene kan indikere hva vi som lærere kan gjøre for å bedre tilrettelegge for at lærelyst skal oppstå i klasserommet og verkstedet. Dette er noe mange lærer trolig allerede gjør, men kanskje ikke er helt bevist på at de gjør, nemlig at slike tiltak og tilrettelegging kan fremme lærelyst hos elevene.

Jeg vil si at tilrettelegging for lærelyst, ut ifra min tolkning av resultatene, absolutt er mulig. Elevene har klare preferanser på hva som skal til for at de kjenner på lærelysten selv om mange av oss fremdeles ikke vet helt hva som ligger i begrepet – som Bjørn Bolstad stiller spørsmål ved: Kunne vi ikke heller brukt begrepene motivasjon og engasjement i læreplanens overordnet del, da hadde kanskje flere hatt forståelse for hva det menes. (Bolstad, 2022). Dette er det sikkert mange ulike meninger om. Jeg kan være enig med Bolstad at det er vanskelig å vite hva det legges i begrepet lærelyst og jeg syntes det var utfordrerne å vite hva jeg konkret skulle se etter gjennom undersøkelsen da jeg gjennom utallig søk på internett, litteratur osv. ikke fant en

entydig forklaring på hva begrepet skal omfatte i praksis og hvordan det arter seg som fenomen – hva er det egentlig vi er på jakt etter??

Arbeidsmiljøet, både fysisk og sosialt, påvirker prosessene i undervisningen og gjennomføring av de skapende prosessene som foregår i klasserommet/verkstedet.

Derfor er dette viktige ting å legge til rette for i verkstedet, og selv om man ikke alltid er herre over det sosiale miljøet i klassen, er det viktig at man er bevist på hvordan det kan påvirke lærelysten.

De kreative ferdighetene og arbeide med kreative prosesser påvirkes i særlig grad av det sosiale miljøet og med det hvordan det praktiske arbeidet gjennomføres og hvordan elevene lærer gjennom erfaringer og påvirker den skapende prosessen.

Fordeler med metoden i denne undersøkelsen er at jeg som forsker kjenner informantene fra før av, kommer tett på informantene, det er lett å ha en god dialog da vi er trygge på hverandre sosialt. Ulempene med metodene kan være at de 4 elevene er relativt like (liker å gå på skolen, møter opp, skoleflinke elever, liker faget de har søkt seg inn på, elever med lite fravær) og gir da et mer ensartet innblikk i undersøkelsen.

«Distinksjonen mellom lærelyst og skaperglede» er fra mitt syn/ståsted; Lærelyst er det å ha lysten til å tilegne seg ny kunnskap og kompetanse innenfor et fagområde som kan anvendes på et senere tidspunkt, enten i nær fremtid eller lagres i individets minne til senere bruk; mens ved skaperglede har individet større behov for allerede tilegnet kunnskap om materialer og brukergrensesnitt/programvare/software enn i lærelyst.

Begrepets definisjon er da at skaperglede gjerne oppstår i handlingen og gjennomføringen av noe en skaper. Ifølge opplæringslova (Opplæringslova, 1998) skal elevene og lærlingene utfolde skaperglede, engasjement og utforskertrang. Skaperglede har jeg beskrevet i forbindelse med lærelyst da jeg mener begrepene ligger tett opp imot hverandre og er etter min mening delvis overlappende, men begrepet er ikke i fokus da det er tegn på lærelyst jeg søker å observere.

7 Oppsummering

Avsluttende refleksjon handler om hvordan prosessen med masteroppgaven har vært for meg som forsker. Gjennom denne masteravhandlingen har jeg analysert hvordan det kan tilrettelegges for at lærelyst oppstår i skapende prosesser med ny teknologi og tradisjonelle håndverksteknikker.

En første kommentar er at jeg tror ikke ny teknologi og tradisjonelle håndverksteknikker har vært avgjørende for hvordan tilrettelegging for lærelyst bør være. Jeg vurderer det heller dit at det er uavhengig av teknikker for hvordan tilretteleggingen bør være.

Gjennom analysearbeidet kom det frem at det er «tid» og «det sosiale miljøet» som er mest fremtredende for at tilretteleggingen skal føre til lærelyst og ikke om det er den eller den teknikken.

Hva har jeg lært?

Undersøkelsen har gitt meg ny innsikt og mye læring gjennom å prøve å finne ut av hva som skal til for å tilrettelegge for lærelyst gjennom skapende prosjekter.

Gjennom undersøkelsen og forskningen har jeg oppdaget at begrepet lærelyst ikke er så enkelt å definere. Selv om mange lærer har en formening av hva lærelyst er så har ikke forfatterne av læreplanverket definert tydelig hva de faktisk legger i begrepet lærelyst, som dermed fremstår mer som et såkalt «moteord» hvor etter det Bjørn Bolstad mener, ble lagt inn i bytte mot engasjement og motivasjon i læreplanens overordnede del. Uansett har LK20 satt fokus på lærelyst hvor man da som lærer er pålagt, nemlig å fremme lærelyst generelt i skolehverdagen. Utfra min tolkning av resultatene i denne undersøkelsen er det å ha nok tid og et godt sosialt arbeidsmiljø faktorer som spiller en stor rolle for at lærelyst skal være til stede i klasserommet.

Didaktiske refleksjoner – hvordan tilrettelegge

Å bringe skaperpedagogikkens filosofi inn i FBIE utdanningsprogrammet tror jeg kan passe fagets egenart og det vi forbereder elevene på elevenes fremtidige yrkeskarriere. Gjennom arbeidet med denne masteroppgaven har jeg reflektert over at elevene gir meg gode ideer til hvordan undervisningen i mitt fag, «produktutvikling og produksjon», kan tilrettelegges for å skape økt lærelyst hos elevene. Oppgavene bør legges opp på en annen måte enn det vi gjør i dag hvor oppgavene ofte går over 2-3 uker. For eksempel vil flere korte (en økt på 3-4 timer) oppgaver hvor elevene lærer seg ulike teknikker for så å ha en lengre oppgave som oppsummerer alle de små. Jeg tenker da at de små

oppgavene er like for alle elevene uavhengig av hvilket yrkesfag de har valgt, mens i den oppsummerende oppgaven er det mest relevant at elevene retter oppgavebesvarelsen inn mot sitt yrkesvalg.

En annen refleksjon jeg har hatt er at de faktorene som var fremtredende, har mye til felles med hvor skaperpedagogikken har sitt ståsted. D – dette utgangspunktet ble valgt bort underveis med masterarbeidet, men jeg ser i ettertid at jeg kunne ha fulgt det sporet tettere. Ved å trekke en skaperpedagogisk vinkling inn i oppgaven min, ville jeg trolig kommet mer i samsvar på den måten jeg arbeider og utfører undervisning og ønsker å videreutvikle denne – nettopp at eleven står i sentrum for egne læring gjennom eksperimentering og prøving og feiling. Dette gjør at man kan ta med seg erfaringene sine videre og dermed fremme videre læring og utvidet domenekunnskap. Hva angår min undervisningspraksis erfarer jeg gjennom arbeidet med denne undersøkelsen at jeg har blitt mer bevist hvordan jeg best kan tilrettelegger bare ved spørsmålet jeg stiller i problemstillingen, og funnene som har kommet frem i undersøkelsen med at elevene sier de liker å samarbeide underveis i prosessen og at de setter pris på å ha tid til å lære seg en teknikk.

Mer bevist i min rolle som lærer

Mitt bidrag gjennom undersøkelsen har ikke gitt noe nytt og stort bidrag for profesjonen, men studien bidrar til at jeg er mer bevist i min praksis og at jeg sannsynligvis også vil påvirke kollegiet jeg samarbeider med i en positiv retning i forhold til bedret tilrettelegging for lærelyst ved bevist bruk av tid, mangfold av materialer, mangfold av inspirasjon og trygge sosiale rammer slik at elevenes lærelyst blir forsterket gjennom disse faktorene.

Mer undring

Jeg opplever at det fremdeles er en undring hos meg om jeg har evnet å få frem de mest relevante sidene ved min problemstilling og om jeg har gått oversett vesentlig informasjon i dataene mine. Uansett, mener jeg at mine observasjoner kan gi en god indikasjon på hvordan vi lærere kan bedre tilrettelegge for at lærelyst oppstår i skapende prosesser og at dette også er funn som jeg mener er overførbare til andre fag og iallfall vil disse erfaringene tas med videre i mitt arbeide som lærer.

Videre forskning kan være å se på hvordan skaper pedagogiske metoder kan være relevant for programfaget FBIE.

Min egen lærelyst har blitt både utfordret og trigget gjennom undersøkelsen og jeg tenker at jeg har funnet en større interesse for kunstnerisk praksis og en større bevissthet i forhold til hva elevene har behov for, for at lærelyst skal oppstå, da særlig i skapende prosesser.

Gjennom undersøkelsen har jeg oppdaget at begrepet lærelyst ikke er enkelt å definere. Selv om mange lærer har en formening om hva lærelyst er, så kommer det ikke tydelig frem hva forfatterne av læreplanverket legger i begrepet lærelyst. Dermed fremstår ordet for meg som et «moteord» som har erstattet begrepene engasjement og motivasjon. Uansett har LK20 satt søkelys på lærelyst hvor man da som lærer er pålagt å fremme lærelyst generelt i skolehverdagen og som jeg tolker resultatene i denne undersøkelsen er det å ha nok tid og et godt sosialt arbeidsmiljø faktorer som spiller størst rolle for at lærelyst skal oppstå.

Referanser/litteraturliste

- Bergmann, programleder, Ketil Svorkmo (2023). *Entreprenørskap og livslang læring: Karen Spens, rektor på BI* [Audiopodcast]. Innovasjon Norge.
<https://www.innovasjon Norge.no/innopoden/>
- Bjerga, E. (2018). *Sammenhengen mellom lærerferd og elevers engasjement*. Utdanningsforskning.no. Hentet 02.mai 2023 fra
<https://utdanningsforskning.no/artikler/2018/sammenhengen-mellom-lareratferd-og-elevers-engasjement/>)
- Bolstad, B. (2022, 12.02.2022). En (forhenværende) rektors bekjennelser. *bbolstad.wordpress.com*. <https://bbolstad.wordpress.com/2022/12/02/kan-vurdering-virkelig-bidra-til-laerelyst/>
- Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2012). *Forskningsmetode for lærerutdanningene*. Abstrakt forl.
- Cricut. (2023). *Cricut, Design Space*. Cricut. Hentet 02.05.2023 fra
<https://design.cricut.com/#/>
- Csikszentmihalyi, M. (2000). *Beyond boredom and anxiety* (25th anniversary. utg.). Jossey-Bass Publishers.
- Dahl, T. & Østern, T., Pernille. (2020). *Læring uten kropp*. Utdanningsforskning. Hentet 02.05.2023 fra <https://utdanningsforskning.no/artikler/2020/laring-uten-kropp/>
- Det norske akademis, o. (2023a). Lyst. I Hanne Lauvstad (Red.), *naob.no/ordbok/lyst*, . Hentet 24.04.2023 fra <https://naob.no/ordbok/lyst>
- Det norske akademis, o. (2023b). Utforskertrang. I H. Lauvstad (Red.), *naob.no/ordbok/utforskertrang*, . Hentet 02.05.2023 fra <https://naob.no/ordbok/utforskertrang>
- Dewey, J. (2005). *Art as experience*. Berkley Publishing Group.
- Elton, L. (2020). *Nyskapende foto - og minnerparasjoner*. Kunstavisen. Hentet 02.05.2023 fra <https://kunstavisen.no/nyskapende-foto-og-minnerparasjoner>
- Factory, A. Fujimori. Hentet 30.04. fra <https://awagami.com/>
- Fangen, K. (2022). *Kvalitativ metode*. De nasjonale forskningsetiske komiteene. Hentet 02.05.2023 fra
<https://www.forskningsetikk.no/ressurser/fbib/metoder/kvalitativ-metode/>
- Gundersen, D. & Universitet i Oslo. (2021, 18. april 2023). Kreativitet. I. Store norske leksikon. <https://snl.no/kreativitet>
- Jortveit, A. K., Kjellberg, A., Yvenes, M., Cripps, P., Oppedal, S., Nasjonalmuseet & Kode. (2014). *Nålens øye : samtidsbroderi = The Needle's Eye : contemporary Embroidery = The Needle's Eye : contemporary Embroidery*. Nasjonalmuseet KODE.
- KunstsallHovedøya. (2023). *Inger Johanne Rasmussen: Gjenfortellinger*. Kunstsall Hovedøya. Hentet 20.06.2022 fra <https://kunstsalen.no/inger-johanne-rasmussen-gjenfortellinger/>
- Kvale, S., Brinkmann, S., Anderssen, T. M. & Rygge, J. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg. utg.). Gyldendal akademisk.
- Lauvstad, H. (2023). Lærelyst. I *Ordbøkene*. <https://naob.no/ordbok/lærelyst>
- Lerdahl, E. & Finne, P. (2007). *Slagkraft : håndbok i idéutvikling*. Gyldendal akademisk.
- Linder, A., Hemmer, K. J., Nordahl, T. & Hansen, O. (2012). *Å skape gode relasjoner i skolen*. Gyldendal akademisk.

- Lindholm, M. & Lindholm, M. (2021). *Nysgjerrighet : dybdelæring i informasjonssamfunnet*. Universitetsforlaget.
- Martinez, G. & Antelmo, O. (2022, 2023). *Introduction to Photo Embroidery: Create Images with Texture*. Domestika. <https://www.domestika.org/en/courses/2988-introduction-to-photo-embroidery-create-images-with-texture>
- Meld. St. 21 (2016–2017). (2017). *Lærelyst: Tidlig innsats og kvalitet i skolen*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-21-20162017/id2544344/>
- Nilstun, C. (2019, 23.januar 2023). Engasjert. I. Store norske leksikon. <https://snl.no/engasjert>
- Olafsson, B. (2022). Kreativitet i klasserommet. Kunst og håndverkslæreres forestillinger om kreativitet og hva som støtter eller hemmer kreativitet i norsk grunnskole. I. Universitetet i Sørøst-Norge.
- Opplæringslova. (1998). *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (LOV-1998-07-17-61)* Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61?q=oppl%C3%A6ringslova>
- Postholm, M. B. (2010). *Kvalitativ metode : en innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier* (2. utg. utg.). Universitetsforl.
- Procreate. (2023). *Procreate.com*. Savage Interactive Pty Ltd. Hentet 02.05.2023 fra <https://procreate.com/>
- Skagen, K. & OsloMet. (2022, 19.04.2023). John Dewey. I *Samfunn / Utdanning og forskning/ Pedagogikk / Biografier innen pedagogisk teori*. Store norske leksikon. https://snl.no/John_Dewey
- Språkrådet & Universitetet i Bergen. (2023). Lære. I *Ordbøkene*. Hentet 25.04.2023 fra <https://ordbokene.no/bm/36444>
- Storlien, B. (2023, 22.01.2023). Broderi. I. Store norske leksikon.
- Strandkleiv, O. I. (2006). *Motivasjon i praksis : håndbok for lærere*. Elevsiden DA.
- Svartdal, F. (2020, 07.03.2023). Nysgjerrighet. I. Store norske leksikon. <https://snl.no/nysgjerrighet>
- Svartdal, F. (2022, 18. april 2023). Læring. I *Store norske leksikon*, . <https://snl.no/læring>
- Säljö, R. & Moen, S. (2001). *Læring i praksis : et sosiokulturelt perspektiv*. Cappelen akademisk.
- Tate. (2023). *Mixed Media*. Tate. Hentet 02.05.2023 fra <https://www.tate.org.uk/art/art-terms/m/mixed-media>
- Therese M.Amabile. (2012). Componential Theory of Creativity. *Working paper*, 12-096.
- Utdanningsdirektoratet. (2020). *(FBI01-01) Vg1 frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign*. Fastsatt som forskrift. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.udir.no/lk20/fbi01-01>
- Utdanningsdirektoratet. (u. å.). *Overordnet del: Formålet med opplæringen*. Utdanningsdirektoratet. <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/formalet-med-opplaringen/>
- Villasana, V. (2023). Villasana. Hentet 14.10.2022 fra <https://victoriavillasana.com>

Oversikt over tabeller og figurer

Figur 1: Model over undersøkelsens metodikk med inspirasjon fra Riis og Groth..... 19

Figur 2: Tabell Prinsipp for deltagende observasjon 21

<p>Elev 3: Man får mye sånn eller det er sånn mye ideer og det er alt kommer plutselig likom eller at det foles ut som om mye faller på plass og du vet hva du skal gjøre og du vet hvor du vil hen og ja.</p> <p>Elev 2: Man føler også sånn positiv og motiverende for sånn oppgaven du er veldig ving på.</p> <p>Elev 4: man føler at man kan det sånn, at man kan den ja.</p> <p>Elev 3: Det er det også hvis man ja føler, men kan det og eller ja likom vet, det. Latter fra alle,</p> <p>Moderator: Da er det letter, likom, ja nytt.</p> <p>Elev 3: Plutselig kommer det mange nytt ideer og og så kanskje man glemmer mye av det fordi man det blir så mye.</p> <p>Moderator: mm Så det er også litt vanskelig å få med alt man har tenkt på.</p> <p>Moderator: nytt å for man blir tvilig?</p> <p>Alle: Ja, nytt.</p> <p>Moderator: At man likom hør kjenner lærr i det</p>	<p>Kreativitet</p> <p>Domenekunnskap</p> <p>Sosialt</p> <p>Domenekunnskap</p> <p>Å gjøre</p> <p>Å gjøre</p> <p>Domenekunnskap</p> <p>Kreativitet</p> <p>Å gjøre</p> <p>Domenekunnskap</p> <p>Å gjøre</p> <p>Å gjøre</p>	<p>Følelse av mestring, ting faller på plass, en indre ro oppstår?</p> <p>Elev 4 og 3: Mestring / har domenekunnskap</p> <p>Elev 1: Iderikdom når hen er i flow, slik at noen ideer blir glemt.</p>
--	---	--

..... 22

Figur 3: Fargekoder i analysearbeidet. 22

Figur 4: Forsiden av Mixed Media presentasjonen (vedlegg nr xx) 25

Figur 5: Samskrivings ark fra en 4er gruppe 26

Figur 6: Oppgaven Mixed Media side1 og 2. 26

Figur 7: De 4 elevenes sluttprodukter, deres Mixed Media portretter 27

Figur 8: Bilder av elev1 i arbeid..... 28

Figur 9: Bilder av elev 2 i arbeid..... 28

Figur 10: Bilder av elev 3 sitt arbeide 28

Figur 11. Bilder av elev 4 sitt arbeide. 29

Figur12. Bilde av elevarbeidene for VG1 elevene. 29

Figur 13: Modell av min egen skapende prosess som endte i noen små skapende verk, blir presentert i kapt. 4. 32

Figur 14: Foto detalj, Hentet fra nettsiden til Kunstavisen. Arbeidet til © Hans Hamid Rasmussen/BONO 2023, gjengitt med tillatelse fra kunstneren selv. 32

Figur 15:© I.J.Rasmussens verk/BONO 2023, nærbilde av © I.J.Rasmussens verk/BONO 2023 Foto: M.Musæus 33

Figur16: Skjerm bilde av siste kurs bolk (unit) som jeg har deltatt på..... 33

Figur17: Materialpakken med et av verkene til © Hans H.Rasmussen/BONO 2023 og instruksjon til kurset. Foto: Marianne Musæus 34

Figur 18: Utvalg av fotografier som er brukt i egen skapende prosess, blåveis, engsyre og tulipan Foto: Marianne Musæus 35

Figur 19: Skjerm bilde av fargejustering i Photoshop, og fargejustering i forkant av utskrift på storformat printer. 35

Figur 20: Utskrift på tykt tegne papir, hjemme fotoskriver 36

Figur 21: Utskrifter på Awagami papir – profesjonell storformatprinter 36

Figur 22: Trykk med en halv sitron og et blad, trykksverten er akvarellmaling.	36
Figur 21: Bilder av testing av trykkteknikker.....	37
Figur 22: Bilder av utprøvinger, bearbeidet bunadsrose fra barnebunaden min, syrinblad m/tynn svart sytråd, «sitron-trykk» m/jeanstråd, drodlerier m/reste-garn.	38
Figur 23: Bilder av ulike hulleteknikker, nål, Cricut et forsøk som ikke fungerte, lasercutter som fungert på rette linjer men ikke prikker tegnet i illustrator.....	38
Figur 24: Bilder av ulike papir materialer, ulike teknikker. Bit av en stor kulltegning (brodert igjen mellomrommene), Laserkuttet akvarellpapir sydd sammen med brodertråd med vann oppløselig viselin, emballasje papp og reste-garn, Ikea postkort brodert med brodergarn og glassperler.	39
Figur 25: Ferdige verk forskjellig papir, trykkmetode og tråder og noen med glassperler.	45
Figur 26: Skjerm bilde av transkriberingen av fokusgruppesamtalen.....	47
Figur 27: Eksempel ide perm med mine utprøvinger, en perm som var populær.	48
Figur 28: Utdrag fra transkriberingen, teste, prøve og feile.....	50
Figur 30: Skjermdump fra transkriberingen av fokusgruppesamtalen.	55

Vedlegg

Vedlegg i denne avhandlingen er NSD søknader, intervjuguide, inspirasjonsmateriale, presentasjon av eget skapende arbeid tidlig fase

Vedlegg 1: NSD dokumenter, informasjonsskriv til deltagerne og samtykke skjema

Vedlegg 2: Prosjektbeskrivelse til NSD for godkjenning av prosjektet

Vedlegg 3: NSD meldeskjema side 1

Vedlegg 4: Intervjuguide til fokusgruppesamtalen

Vedlegg 5: Samtykke skjema skole, forskning på egen arbeidsplass

Vedlegg 6: Elev oppgave side 1 og 2

Vil du delta i forskningsprosjektet

Masterstudie i design, kunst og håndverk; lærelyst i videregående skole.

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å finne ut om lærelyst oppstår under gitte forutsetning i undervisningen i kreative fag i videregående skole. I dette skrevet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med prosjektet er å finne ut om det er faktorer som påvirker elevens lærelyst i klasserommet (verkstedet) når kompetanse skal utvikles og læres.

Problemstilling som skal analyseres er: *Hvordan kan jeg som lærer tilrettelegge for lærelyst (nysgjerrighet, utforskertrang og skaperglede) hos elevene i verkstedet gjennom bruk av ulike digitale verktøy og håndverksteknikker?*

Observasjonene i klasserommet og fokussamtaler i etterkant av undervisningen er en del av et masterstudie på Universitetet i Sør-Øst Norge.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

USN, universitetet i Sør Øst Norge er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Utvalget er trukket ut fra programfaget FBIE (frisør, blomst, interiør og eksponeringsdesign) i Oslo. Det er valgt ut en klasse på [REDACTED] videregående skole. Du er valgt ut til å delta fordi du er elev i denne klassen.

Hva innebærer det for deg å delta?

Du er valgt ut til å delta for å bli observert i klasserommet og å delta i fokussamtaler.

Undervisningsopplegget vil foregå over 2 uker og fokussamtalene vil gjennomføres i forkant, underveis og i etterkant av undervisningsopplegget. Det er jeg som din kontaktlærer og faglærer som gjennomfører observasjonene og fokussamtalene.

- Hvis du velger å delta i undersøkelsen, innebærer det at du sier ja til å bli observert i klasserommet. Det vil bli tatt notater som grunnlag for forskningen underveis i undervisningen. Notatene vil bli samlet og lagret elektronisk.
- Hvis du velger å delta i undersøkelsen, innebærer det at du sier ja til å delta i fokusgruppe samtaler i forkant av undervisningen, underveis og i etterkant av undervisningen. Det vil bli tatt notater som i etterkant vil bli samlet og lagret elektronisk.
- Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du gir meg lov til å ta bilder av dine arbeider underveis i prosjektet, bildene vil kun være av dine hender og arbeid i prosess, aldri ansiktsbilder. Ferdig arbeid/verk vil og være bidrag til undersøkelsen, men vil være din eiendom.
- Hvis du velger å delta i undersøkelsen, innebærer det rett til å se spørsmål som vil være med i fokusgruppesamtalene, disse spørsmålene vil og dine foreldre få tilgang til ved å ta kontakt.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Det vil ikke påvirke ditt forhold til skolen/lærer.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Det er jeg og behandlingsansvarlig institusjon USN som vil ha tilgang til opplysningene som kommer frem.
- Jeg vil sikre at ingen uvedkommende får tilgang til personopplysninger, navnet og kontaktopplysningene. De vil jeg erstatte med en kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data. Dataene vil bli lagret på USNs server.
- Ved en publikasjon av masteravhandlingen vil din deltagelse kunne komme frem ved at opplysninger om hvilken skole, programfag og trinn undersøkelsen er gjennomført på. Det vil ikke bli publisert opplysninger om deg som person kun den krypterte koden av deg.

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes 23.06.2023. Etter prosjektslutt vil datamaterialet med dine personopplysninger anonymiseres og slettes.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra *Universitetet i Sørøst Norge (USN)* har Personverntjenester vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- *Universitetet i Sørøst Norge* ved
 - *Marianne Musæus*, marianne.musaeus@yahoo.com
 - *Åsta Rimstad*, Asta.Rimstad@usn.no
 - *Lovise Søyland*, lovise.soyland@usn.no
- Vårt personvernombud: *Anniken Randers-Pehrson*

Hvis du har spørsmål knyttet til Personverntjenester sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- Personverntjenester på epost (personverntjenester@sikt.no) eller på telefon: 53 21 15 00.

Med vennlig hilsen

Åsta Rimstad og Lovise Søyland
(veiledere)

Marianne Musæus
(student)

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet *Masterstudie i design, kunst og håndverk; lærelyst i videregående skole*, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i observasjon av meg og klassen i klasserommet
- å delta i fokussamtaler i forbindelse med undersøkelsen.
- at Marianne Musæus kan gi opplysninger om meg til prosjektet

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 2

Prosjektbeskrivelse til NSD

I studien vil jeg undersøke hva som kan være og hva som kan skape lærelyst i videregående skole (i programområdene FBIE – programfagsområdet Frisør, blomst, interiør og eksponeringsdesign, yrkesfaglig utdanningsprogram). Jeg knytter undersøkelsen opp mot overordnet del i læreplanen - verdier og prinsipper i grunnopplæringen, opplæringens verdigrunnlag pkt. 1.4 Skaperglede, engasjement og utforskertrang. I begrepene skaperglede, engasjement og utforskertrang forstår jeg at det slik at dette og innebærer nysgjerrighet som igjen skaper en interesse for faget. Studien vil undersøke lærelyst og drivkraften til fortsatt læring gjennom å forsøke nye ting, se hva elever mestrer og hvilken motstand elevene møter på. Har elevene lærelyst gjennom praktisk arbeid eller gjennom teori? Med tilgjengelige materialer og utstyr i verksteder eller gjennom teori – hvor og når og hvorfor oppstår lærelyst?

Jeg skal undersøke dette gjennom observasjon i klasserommet, når elevene får utdelt en oppgave de skal gjennomføre. Under gjennomføringen i verkstedet skal jeg ta små notater av hva jeg observerer i klasserommet. Jeg vil *ikke* bruke elevens navn, men erstatte det med elev 1,2,3 og 4. Jeg vil ta bilder av elevens arbeider og koble de sammen med mine notater. Etter gjennomføringen av oppgaven skal jeg ha fokus samtaler med disse 4 elevene. Bilder av elevarbeider, notater og fokus samtale notater vil være mitt datagrunnlag som jeg skal analysere. Dette vil jeg benytte i min masteravhandling.

Universitetet i Sørøst-Norge
Fakultet for humaniora, idretts- og Utdanningsvitenskap
Institutt for estetiske fag

–

Mastergradsavhandling
Studieprogram: Design, kunst og håndverk
Vår 2023
Marianne Musæus

Vedlegg 3

02.09.2023, 11:43

Meldeskjema for behandling av personopplysninger

[Meldeskjema](#) / [Mastertoppøpplag: Lærerrolle i gjennom skapende arbeid](#) / Vurdering

Vurdering av behandling av personopplysninger

Referansenummer: 900472 Vurderingstype: Standard Dato: 04.11.2022

Prosjekttittel: Mastertoppøpplag: Lærerrolle (gjennom skapende arbeid)

Behandlingsansvarlig institusjon: Universitetet i Sarast-Norge / Fakultet for humaniora, idrett- og utdanningsvitenskap / Institutt for estetiske fag

Felles behandlingsansvarlige institusjoner: Universitetet i Sarast-Norge / Fakultet for humaniora, idrett- og utdanningsvitenskap / Institutt for estetiske fag

Prosjektansvarlig: Asta Rønstad

Student: Marianne Musum

Prosjektperiode: 30.08.2021 - 30.06.2023

Kategorier personopplysninger: Allminnelige

Lovlig grunnlag: Samtykke (Personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a)

Behandlingen av personopplysningene er lovlig så fremt den gjennomføres som oppgitt i meldeskjemaet. Det lovlige grunnlaget gjelder til 30.06.2023.

[Meldeskjema](#)

Kommentar

DM VURDERINGEN

Personvernansvarlig har en avtale med institusjonen du forsker eller studerer ved. Denne avtalen innebærer at vi skal gi deg råd slik at behandlingen av personopplysninger i prosjektet ditt er lovlig etter personvernregelverket.

Personvernansvarlig har nå vurdert den planlagte behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at behandlingen er lovlig, hvis den gjennomføres slik den er beskrevet i meldeskjemaet med diilog og vedlegg.

VIKTIG INFORMASJON TIL DEG

Du må lagre, sende og sikre dataene i tråd med retningslinjene til din institusjon. Dette betyr at du må bruke leverandere for spærreskjema, skytjening, videosamtale o.l. som institusjonen ditt har avtale med. Vi gir generelle råd rundt dette, men det er institusjonens egne retningslinjer for informasjonssikkerhet som gjelder.

TYPE OPPLYSNINGER OG VÅRIGHET

Prosjektet vil behandle allminnelige kategorier av personopplysninger frem til 30.06.2023.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra foresatte til behandlingen av personopplysninger om barna. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke samarbeid med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekræftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte foresatte kan trekke tilbake.

Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være foresattes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER

Personvernansvarlig vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

02.09.2023, 11:43

Meldeskjema for behandling av personopplysninger

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at foresatte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke viderebehandles til nye uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- tjebingsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Personvernansvarlig vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte og deres foresatte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18) og dataportabilitet (art. 20).

Vi minner om at hvis en registrert/foresatt tar kontakt om sine/barnets rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

Personvernansvarlig legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1 f) og sikkerhet (art. 32).

Ved bruk av databehandlere (spærreskjemaleverandere, skytjening, videosamtale o.l.) må behandlingen oppfylle kravene til bruk av databehandlere, jf. art 28 og 29. Bruk leverandere som din institusjon har avtale med.

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og eventuelt rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde: <https://www.nsd.no/personvern/foresatte/foresatte-til-ut-meldeskjema-for-personopplysninger/melde-endringer-i-meldeskjema>. Du må vente på svar fra oss før endringen gjennomføres.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Personvernansvarlig vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Kontaktperson hos oss: Markus Cellussen

Lykke til med prosjektet!

<https://meldeskjema.sikt.no/121/414/426/464-928-6768895143/vurdering>

12

<https://meldeskjema.sikt.no/121/414/426/464-928-6768895143/vurdering>

22

Intervjuguide

Innledning

I forbindelse med min master i design, kunst og håndverk, med søkelys på lærelyst i videregående skole, skal jeg gjennomføre et undervisningsopplegg i faget produktutvikling og produksjon. Lærelyst har fått økt fokus i den nye læreplanen LK 20. Gjennom undervisningsopplegget vil dere være med på å gi ny innsikt og kunnskap om lærelyst i videregående skole.

Formålet er og å få bekreftet eller avkreftet tanker og antagelser jeg har. Ved hjelp av observasjoner underveis og i gjennomføringen av undervisningsopplegget vil jeg skrive ned notater av observasjonene jeg gjør.

Etter gjennomføringen av undervisningsopplegget vil jeg gjennomføre to kvalitativt semistrukturert gruppeintervju med 3 elever av gangen, hvor jeg stiller åpne spørsmål, med oppfølgingsspørsmål der det er nødvendig for å følge opp deres svar. Formålet med intervjuene er å få tilgang til relevant informasjon fra elevene.

I undervisningsopplegget vil hele klassen (17 elever) delta, men fokuset vil være på de 6 elevene som deltar i undersøkelsen og i gruppeintervjuene i etterkant. Dere vil være med på å gi innsikt og data som vil danne grunnlag for empiri i min masteroppgave.

Intervjuguiden er utformet med spørsmålet som skal belyse problemstillingen:

Hvordan kan jeg som lærer skape lærelyst i verkstedet gjennom bruk av mixed media i kombinasjon med tradisjonelle håndverksteknikker? Der papir og tråder er materialene.

Observasjon

Ved gjennomføring av oppgaven vil jeg observere (med søkelys på utvalget, 6 elever)

- hvordan stemningen og følelsen er i klasserommet ved presentasjon av oppgaven.
- hva skjer når elevene skal sette i gang med oppgaven?
- hvordan elevene (6 stk.) går løs på oppgaven? Jeg skal observere hvordan elevenes reaksjonsmønster er ved
 - oppstart
 - gjennomføring
 - ferdiggjøring av produkt
 - og avslutning av oppgaven
- hvordan det arbeides?
- om det oppstår god stemning i klasserommet ved oppstart, gjennomføring og ferdiggjøring av oppgaven?

Gruppe intervju

Etter gjennomføringen av undervisningsopplegget vil jeg gjennomføre 2 gruppeintervjuer.

- Fortell hvordan dere fikk en innføring og forklaring på oppgaven?
 - Hvilken informasjon mottok dere i presentasjonen av oppgaven?
 - Hvordan ble informasjonen om oppgaven presentert?
 - Hvorfor tror du dere fikk denne informasjonen?
- Hvordan var oppstarten av oppgaven for deg?
 - Hvorfor var oppstarten av oppgaven for deg på den måten?
- Reflekter over om din lyst til å lære ved presentasjon av oppgaven?
 - Hvilke følelser ble satt i gang hos deg?

Forske på egen arbeidsplass

I forbindelse med min master ønsker jeg å gjennomføre et undervisningsopplegg med min klasse 1 FDC på FBIE, i faget produktutvikling og produksjon.
I dette skrevet informerer jeg om målene for prosjektet og hva dette vil innebære for elevene og skolen.

Formål

Som faglærer ved Frisør, blomst, interiør og eksponeringsdesign (FBIE) i den videregående skole, hvor jeg underviser blant annet i produktutvikling og design ønsker jeg å se nærmere på lærelyst hos elevene på programfaget FBIE.

Min problemstilling i masteren er formulert slik i dag:

Hvordan kan jeg som lærer tilrettelegge for lærelyst (nysgjerrighet, utforskertrang og skaperglede) hos elevene i verkstedet gjennom bruk av ulike digitale verktøy og håndverksteknikker?

Ved å gjennomføre undervisningsopplegg hvor jeg observerer elevene; gjennom undervisningsopplegget, og gjennomfører fokussamtaler med 6 elever etter ferdig gjennomført undervisning, håper jeg å kunne kartlegge noen indikatorer som fremmer og hemmer lærelyst hos elevene i denne klassen.

I undervisningsopplegget skal elevene få jobbe med «mixed media» gjennom å skape et portrett av seg selv med fokus på valgt yrkesfag og egenskaper de har som egner seg til faget.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Universitetet i Sørøst-Norge, fakultet for Humaniora, Idretts- og utdanningsvitenskap, Institutt for estetiske fag.

Hvem deltar?

16 elever i faget produktutvikling og produksjon.

Alle i klassen får henvendelsen, de som ønsker å delta kan melde sin interesse. Er det mer enn 6 aktuelle kandidater, avgjøres det med anonym trekning.

Prosjektet vil bli gjennomført i produktutvikling og produksjon timene over 2 uker, samme oppgave for hele klassen. Fokus samtalene vil bli gjennomført kort tid etter at undervisningsopplegget er avsluttet.

Hva innebærer det for skolen å delta?

Min forskning handler om å se på lærelyst og lære hvordan den pedagogiske praksisen kan utvikles med hensyn på lærelyst.

Skolen vil kunne være gjenkjennbar, da jeg som faglærer er forsker på egen skole, men skolen vil ikke bli nevnt med navn.

Det er frivillig for elevene å delta

Det er frivillig for elevene å delta i prosjektet. De som velger å delta, kan når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn.

Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for eleven eller påvirke karakter i faget.

Personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om eleven til formålene vi har fortalt om i dette skrevet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Det er jeg og behandlingsansvarlig institusjon USN *Åsta Rimstad og Lovise Søyland* som vil ha tilgang til opplysningene som kommer frem.
- Jeg vil sikre at ingen uvedkommende får tilgang til personopplysninger, navnet og kontaktopplysningene. De vil jeg erstatte med en kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data. Dataene vil bli lagret på USNs server.
- Ved en publikasjon av masteravhandlingen vil elevens deltagelse kunne komme frem ved at opplysninger om hvilken skole, programfag og trinn undersøkelsen er gjennomført på. Det vil ikke bli publisert opplysninger om elevene som person kun den krypterte koden av eleven.

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes 23.06.2023. Etter prosjektslutt vil datamaterialet slettes og ingen data eller lydfil vil bli lagret for senere bruk.

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å vite mer om eller benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- *Universitetet i Sørøst Norge* ved
 - *Marianne Musæus*, marianne.musaeus@yahoo.com
 - *Åsta Rimstad*, Asta.Rimstad@usn.no
 - *Lovise Søyland*, lovise.soyland@usn.no
- Vårt personvernombud: *Anniken Randers-Pehrson*

Hvis du har spørsmål knyttet til Personverntjenester sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- Personverntjenester på epost (personverntjenester@sikt.no) eller på telefon: 53 21 15 00.

Med vennlig hilsen

Marianne Musæus
(student/forsker)

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet *Masterstudie i design, kunst og håndverk; lærelyst i videregående skole*, og har fått anledning til å stille spørsmål.

Jeg samtykker til:

- at Marianne Musæus kan forske på egen arbeidsplass

(Signert av skolens ledelse, dato)

Mixed Media PORTRETT

Drømme – yrke - deg

Dette skal du utforske og lære:

Øve på å forholde deg til et ferdig definert format.

Få et bevist forhold til de estetiske valgene du tar-
komposisjon og uttrykk, ulike materialer, teksturer og farge.

Bruk av fagbegrep, ord og uttrykk.

Beskrivelse av oppgaven

Du skal bruke et bilde du liker (av deg selv) som utgangspunkt for å skape et «mixed media»-portrett som beskriver deg som yrkesutøver (FBIE) og person.

- Krav til format minimum 20 x 20 cm (maks A3)
- Krav til teknikk er; materialet skal være papir.
- Du kan forsterke uttrykket ved
 - å sy, med ulike type materialer
 - å male
 - å trykke
 - å tegne med tusj
 - å bruke collage teknikk (lag på lag)

Det er valgfritt hva du benytter, men du skal bruke flere teknikker. (minimum 3 forskjellige teknikker)

Innleveringer:

Ditt **arbeide/verk**, henges opp i utstilling.

Fotologg med korte tekster. Ta bilder underveis og skriv ned hvordan det er å jobbe med teknikken, hvilke tanker gjør du deg? Levert på TEAMS.

Et **godt fotografi** av det ferdige arbeide ditt innlevert på TEAMS, i egen fil lagret med filnavn: "ditt navn portrett. jpg"

Refleksjonsnotat som beskriver hvordan du har jobbet med oppgaven fra start til slutt. Levert på TEAMS.

Inspirasjon, opplæringsmaterieill

Trykk på pilen(e) den leder deg til eksempler og inspirasjon

Eksempler kunstnere som bruker MIXED MEDIA

Dzevad
Handzic

Victoria
Villasana

MIXED MEDIA - hva er det??

Broderiteknikker videoer osv

Trykketeknikker

Pinterest, portrett,
foto, collage

Pinterest, tegne med
tråd - brodere på papir

TIPS TIL MATERIALVALG:

Papiret kan være et rent hvitt ark, men kanskje det er mer spennende med et gjenbrukt papir, fra en avis, en bokside, et noteark, en magasin side. Kanskje et brukt gavepapir?? Kanskje et papirmateriale som underbygger fagfeltet ditt? Hva brukes i blomst, frisør er det kanskje et glossy papir? En side fra et frisør magasin? Utforsk og vær kreativ, lag skisse hvor du kombinerer tegning, med blyant og farger, papir og trådeksmpler gjerne som et moodbard.

TIPS TIL MATERIALVALG:

Tråden kan være tynn, tykk, mørk, lys, rufsete, blank, matt, metall, gammelt pakkebånd,- garn.....

eel

TIPS TIL REFELKSJONSNOTAT:

Refleksjonsnotat som beskriver hvordan du har jobbet med oppgaven fra start til slutt; hva har du gjort? hvordan løste du oppgaven? hvorfor har du løst oppgaven på denne måten? hva er du mest fornøyd med? hva ville du gjort annerledes om du skulle gjennomført oppgaven en gang til (eller på nytt)?

Bilde Kilder:

Kunstner Dzevad Handzic, <https://www.dzevadhandzic.no>, textile artist Victoria Villasana <https://no.pinterest.com/pin/1407443623740810/>

Lærere: Gro, Anne-Elise, Ellen, Ingrid, Anne-Britt, Marianne

Oppgave utarbeidet av Marianne oktober 2022

Orange og røde Pilene til var klikkbare lenker for elevene.